

Onze Vogels

NUMMER 8 | AUGUSTUS | 2022

Nederlandse Bond
van Vogelliefhebbers

De

se

Even voorstellen: Raymond Berghouwer

ysel

Ik ben Raymond Berghouwer en vanaf heden maak ik (interim) deel uit van het Hoofdbestuur van de NBvV. Ik heb een geweldige vrouw en ben vader van drie prachtige dochters. In het dagelijks leven ben ik werkzaam in import en export van bederfelijke goederen op Schiphol en woonachtig in Weesp. Hobby's: (natuurlijk) het houden van vogels, motorrijden, sporten en verder ben ik jeugdtrainer van de basketbalvereniging in Weesp.

Vanaf jongs af aan ben ik al gek op vogels. Mijn vader had vroeger een volière in de tuin met kanaries, rijstvogels, zebra-vinken en gouldamadines. Sinds mijn vader gouldamadines mee had genomen naar huis ben ik al "betoverd" door deze vogels. Helaas na een verhuizing hield de vogelhobby op.

Vanaf mijn 15de had ik een bijbaantje bij een dierenwinkel en werd er weer een volière gebouwd. Het begon met grasparkieten, maar al snel werden deze opgevolgd door tropische vogels en uiteindelijk alleen nog gouldamadines. Tijdens de studietijd was er tijdelijk geen aandacht voor vogels, maar wel voor sport(en). Ik heb veel geschaatst, schaatsers en een schaatsploeg begeleid, gediplomeerd schaatstrainer geworden en ik ben voorzitter geweest van SKITS, de studentenschaatsvereniging. Mijn vrouw heb ik leren kennen tijdens de opleiding tot schaatstrainer en ik heb altijd gezegd dat ik, wanneer we een mooi huis zouden hebben, weer vogels wilde gaan houden. Zo rond 2017/2018 gaf mijn vader aan dat hij wilde stoppen met de volière en zo verhuisden de laatste vijf

Raymond en zijn twee oudste dochters (Hanna 7 en Jente 10)

gouldamadines naar ons toe.

Om in contact te komen met kwekers was ik actief op de Facebookgroep "Gouldamadine kwekers SNGN" en werd ik nog enthousiaster. Dus eindelijk (na al die jaren) lid geworden van VV De Paradijsvogel en meteen ook lid geworden van de SNGN. En omdat ik persoonlijk vind dat als je lid bent van een vereniging je daar ook best iets voor mag doen (actieve leden zijn het hart van verenigingen, in meedoen maar ook bij organiseren), heb ik aangeboden om het redactiewerk voor VV De Paradijsvogel te doen en bij de SNGN begon ik met het beheren van de Facebookgroep en het redactiewerk, clubblad Spectrum. Sinds afgelopen 16 april ben ik zelfs voorzitter geworden van de SNGN.

Alsof het nog niet genoeg was heb ik ook besloten de NBvV te helpen door middel van een bestuursfunctie. Ik denk dat ik wat kan betekenen voor de NBvV.

Natuurlijk lees ik ook alle berichten op de diverse Facebookpagina's, spreek leden bij verenigingen en lees Onze Vogels, waarbij positieve dingen en negatieve dingen elkaar afwisselen en dit schrikt mij niet af maar geeft mij eerder energie om te proberen de balans hierin meer en meer te laten omslaan naar het positieve. Tips, kritiek (lieft opbouwend), een praatje, iets nieuws (of ouds, wat nogmaals doorgenomen mag worden), kom er maar mee, ik sta open voor van alles en luister graag.

Hoe ik verder in bestuurswerk sta:

- Sta achter wat je doet en neem je verantwoordelijkheid hiervoor;
- Heb aandacht en luister, maar durf wel een beslissing te nemen;
- Denk aan het grotere plaatje, je doet het niet voor jezelf;
- Een mislukking is een leermoment.

De /

INHOUD

In deze uitgave

Migratie, als doel van het voortbestaan	5		20	Karl Reich & Hans Duncker, pioniers in het onderzoek naar vererving bij siervogels
Roodkeelnachtegal	9		22	Kweek met het spitsstaartbronzemannetje
BruinSatinet of Satinetmax?	10		25	EE congres Konjic Bosnië-Herzegovina
"Meedoen is belangrijker dan winnen"	14		27	Geel- en witvleugels bij de grasparkieten
Duiven houden 3	16		29	De (Lancashire) zijn mini vorm de Rheinlander

En verder

4	Column voorzitter
30	Column keurmeester
31	Bondsmededelingen
34	NBvV Info
34	Colofon
35	Kalendervogel

Coverfoto:
Doffer zwartmaskerduif
(Oena capensis)
© H. Branje

Volgordelijkheid

Het eerste hoofdbestuursoverleg zit er op. Andere samenstelling, andere voorzitter, maar dezelfde locatie in Putten. Ik zag er wel een beetje tegenop. Gaan we de agenda halen? Mijzelf kennende, mijn valkuil is soms de langdradigheid, zou het misschien niet helemaal lukken. Het viel echter mee! Om twee uur begonnen en iets over half zes door de agenda heen en voor wat betreft de onderwerpen met flinke stappen.

Albert Zomer, voorzitter

Wat super voelde is dat Rick en Raymond, de nieuwe mensen aan tafel, direct flink meededen en zo hoort het ook. Huub deed, vanwege zijn gezondheid, mee via een zoom verbinding maar moest toch eerder stoppen.

Als je net een Algemene Vergadering achter de rug hebt dan moet je die ook even evalueren. In principe konden wij tevreden zijn over die AV, hoewel wij als hoofdbestuur ook niet graag die contributieverhoging hadden willen voorstellen. Het kon echter niet anders!

Een van de agendapunten was het Nederlandse Kampioenschap. Bij ons thuis eten mijn kinderen graag pannenkoeken, maar liefst die die papa zelf maakt. Het betekent dat ik de ingrediënten moet hebben om te

bakken, pannenkoekenmeel, eieren, melk, een snufje zout en voor mijn zoon spek. Ik ga achtereenvolgens het beslag maken, het vuur aansteken, boter in de pan doen en dan het beslag in de voorverwarmde koekenpan. Pas dan is er de pannenkoek! Het kost even wat tijd, maar een andere volgorde is er niet. Eten, zonder bakken, beslag maken en ingrediënten dat gaat niet. Tenzij er weinig tijd is door een volle agenda en er kant-en-klaar pannenkoeken gegeten moeten worden. Mijn kinderen eten ze wel, maar de voorkeur is de zelf gebakken pannenkoeken. Trouwens, die heb ik ook het liefst.

Wat heeft dat met het NK te maken? Voor het maken van pannenkoeken heb je een bepaalde volgorde nodig om uiteindelijk met succes te kunnen eten. Dat geldt mijns inziens ook voor de route naar het NK. Eerst de vogels naar de afdeling TT, dan met een aantal naar de district TT, vervolgens de besten naar de Nederlandse Kampioenschappen en dan eventueel nog naar een Mondial. Misschien niet altijd met dezelfde vogels, maar toch in die volgorde. Een NK vóór de afdeling TT? Nee, het zou niet mijn eerste keuze zijn en de mening van de leden hierover is duidelijk. Een NK hoort aan het einde van het totale seizoen plaats te vinden!

Maar ja, net zoals de tijd een spelbreker is bij het bakken van pannenkoeken en er

sel

dus een alternatief gezocht moet worden in een kant-en-klaar pannenkoek, is een geschikte, beschikbare en vooral betaalbare locatie krijgen soms de spelbreker. De NK commissie doet haar uiterste best om dit te realiseren, maar garanties voor de toekomst geven kunnen zij, maar ook het hoofdbestuur, niet. Er zijn vele factoren die meespelen. Afwachten dus!

De bondsraad heeft het voorstel gekregen om hen meer op vlieghoogte te brengen wat betreft het reilen en zeilen binnen de NBV. Dit zodat zij gedegen adviezen kunnen geven over onderwerpen waarbij zoveel mogelijk rekening gehouden kan worden met de ideeën van de leden. Het hoofdbestuur neemt het liefst beslissingen die zo breed mogelijk gedragen worden, voor mij is dat logisch, tenminste als het kan.....! Maar het lijkt soms makkelijker dan het is!

U leest dit voorwoord waarschijnlijk in de vakantietijd, daarom een prettige vakantie!!!

NIEUW www.tauros-diaagnostik-shop.de

Geslachtsbepaling vanaf € 8,99

aanvelden bestellen betalen spreek resultaten

De

Migratie, als doel van het voortbestaan

Misschien heeft u ze gezien op de televisie, de fascinerende beelden van grote kuddes Kari-boes over de toendra's of in grote wolken van opstijgend stof de honderdduizenden Gnoes over de Afrikaanse Serengeti in de National Geographic serie "Great Migrations".

© Piet Rozendaal

Net als de zebra's en olifantentrek in Botswana of de oceanische migratie van de gigantische bultrug walvissen en de vele andere dieren. Een gedrag dat wordt ingegeven door het meest basale instinct dat er is: "overleven". Alles voor het voortbestaan van de eigen soort.

De ware kampioenen

Indrukwekkende beelden, maar de enige echte migratiekampioenen zijn toch de vogels. Ieder jaar ondernemen honderden miljoenen vogels variërend van ooievaars tot de kleinste kolibries een enorme reis naar het grote onbekende. Gevaarlijke en ondenkbare tochten. Groepen kraanvogels trekken de

Mount Everest over, de noordse stern maakt een jaarlijkse trektocht van de Noordelijke poolcirkel tot aan de rand van het Zuidelijke Antarctische pakijs en weer terug. Zo is er een oeverloper in Noord-Amerika die ruim 4000 km non-stop aflegt in drie dagen tijd. En dan te bedenken dat deze vogel zich vlak voor deze tocht zó volpropt dat ze verdubbelt in gewicht om daarna met 60 km/h naar Zuid-Amerika te vliegen. Of een steenloper, een kustvogel ter grootte van ongeveer de helft van een kip, die 27.000 km heen en weer trekt van Australië naar Siberië of Alaska, en daarbij soms zes dagen non-stop over de oceanen vliegt.

Papegaaien en parkieten

Bij de term trekvogels denken we niet zo gauw aan de papegaaiachtigen, maar toch zijn er waarnemingen van een vorm van migratie bij papegaaien en parkieten. Dit hangt eigenlijk af van de betekenis die we hier geven aan het woord "migreren". Papegaaiachtigen migreren niet op de manier waarop veel andere vogels van het noordelijk halfrond dat doen, deze vliegen in de winter over grote afstanden en over oceanen naar warmere klimaten op andere continenten.

Papegaaiachtigen hebben meer een semi-migratiegedrag. Ze vliegen niet van het ene continent naar het andere

Geelvleugel-, groenvleugel-, en blauwgele ara's druk bezig bij een kleiwand, © Shutterstock

usel

De,

Diksnavelpapegaai

maar verhuizen van het ene naar het andere gebied binnen hun eigen continent, meestal wanneer de regentijd begint om te broeden of op zoek naar betere voedselbronnen, maar sommigen toch ook om te overwinteren. De meeste trektochten gaan gewoon over land, slechts bij enkele soorten ook over zee, maar er komt ook hoogte migratie voor. Zoals in de Himalaya in Azië en het Andesgebergte in Zuid-Amerika. Hier migreren hoger voorkomende soorten in de winter vertikaal naar warmere, lager gelegen gebieden. Veel van deze regionale migraties zijn reeds vastgesteld bij vele papegaaien- en parkietensoorten en als in de toekomst de telemetrie en GPS-technologie nog kleiner, lichter en goedkoper worden, zullen onderzoekers waarschijnlijk nog meer seizoensgebonden bewegingspatronen bij papegaaien kunnen vastleggen.

Om een indruk te geven hoe en welke soorten papegaaiaartigen jaarlijks

wegtrekken uit en weer terug keren naar een bepaald gebied, volgen hier wat voorbeelden.

Mexico

Als eerste voorbeeld de diksnavelpapegaaien (*Rhynchopsitta pachyrhyncha*) in Mexico. Deze vertonen een seizoensgebonden migratiepatroon over een lange afstand en verdwijnen in de herfst uit de noordelijke Sierra Madre Occidental om niet eerder dan in het voorjaar daar weer op te duiken. Er is nog geen duidelijk inzicht in hun trekgedrag, want waar ze allemaal precies heengaan gedurende die tijd is tot nu toe nog een mysterie. Het overwinteren doen ze waarschijnlijk wel in het zuiden, omdat er weleens koppels zijn waargenomen in Durango, Sinaloa, Nayarit en Jalisco, zuidoost naar Colima en Michoacán.

Midden-Amerika

Grote soldatenara's (*Ara ambigu*) migreren ook seizoensgebonden vanuit de laaglanden van Costa Rica naar de hoger gelegen gebieden in Nicaragua. Net als in Guatemala waar is vastgesteld dat mülleramazone's (*Amazona farinosa*) door hun gebied trekken over een afstand van enkele honderden kilometers met een variatie in hoogte van ongeveer 200 meter.

Peru

Ook in Peru op de kleiwanden is een vorm van migratie waarneembaar te zien aan het kleiwand gebruik door ara's, papegaaien en parkieten. De reden waarom de vogels het gebied verlaten is nog onbekend, maar gegevens uit het in de buurt gelegen Manu National Park geeft het vermoeden dat de periode van laag kleiwand gebruik en papegaaienmigratie overeen komt met een periode van een laag aanbod van bepaalde vruchten. Hier zien we dat de vogels het gebied niet vanwege een lagere temperatuur verlaten, maar waarschijnlijk ten gevolge van een gebrek aan bepaald voedsel.

Het hoogseizoen van het kleiwandge-

bruik bestaat uit een mix van factoren. De vogels keren waarschijnlijk terug naar het gebied door de toename van de voedselvoorziening of in afwachting van het begin van het broedseizoen en misschien dat deze beide dingen weer van elkaar afhankelijk zijn. Er zijn echter ook duidelijke verschillen van de piektoename van de verschillende soorten in verschillende maanden waargenomen. Zwartoorpionussen (*Pionus menstruus*) pieken in juli, terwijl de drie grote ara's (geelvleugel-, groenvleugel- en blauwgele ara) pieken in januari. Gegevens van tien van de twaalf onderzochte papegaaiensoorten tonen aan dat hun sterkste piekgebruik op de kleiwanden tijdens het broedseizoen is.

Er zijn twee theorieën over het verhoogde kleiwand gebruik tijdens het broedseizoen.

- 1) Omdat de poppen misschien extra behoefte aan calcium hebben om eieren te produceren.
- 2) Het kleiwand gebruik stijgt tijdens het broeden, omdat de volwassen vogels klei nodig hebben om te voeren aan hun kuikens.

Theorie 1). Deze theorie is maar een vermoeden, want als je de gegevens over de broedperiode en het kleiwand gebruik door bijvoorbeeld geelvleugelara's vergelijkt, blijkt dat de piek in kleiwand gebruik niet ligt in november op het tijdstip van het eieren leggen, waardoor het onwaarschijnlijk lijkt dat de vogels de calcium van de kleiwand nodig hebben als bron voor de eieren.

Theorie 2). Deze theorie geeft een duidelijker beeld. In december beginnen de ara's in het gebruik van de kleiwand te pieken op het moment dat de kuikens uit het ei komen. Het kleiwand gebruik blijft daarna vrij constant tot dat het in februari geleidelijk weer afneemt. Dat is dan ongeveer een maand voordat de meerderheid van de kuikens uitvliegt.

Genomen kropmonsters van nestjongen bevestigden de waarnemingen dat

voedsel

De

de jaarlijkse piek van kleiwand gebruik door de ara's deels te wijten is aan het feit dat de ouders klei voeren aan de jongen. Bij jongen van 20 tot 30 dagen oud was in zeven van de acht kropmonsters klei aanwezig, terwijl later bij slechts één van de acht monsters van jongen ouder dan 50 dagen nog klei aanwezig was. De reden waarom de jongen gedurende de eerste paar weken van hun leven meer klei nodig hebben is onduidelijk, maar het kan te wijten zijn aan bepaalde voedingsstofbehoeften of omdat ze een lage weerstand tegen toxiciteit van bepaalde voedingsmiddelen hebben.

De bij de jongen verzamelde gegevens in Tambopata laten ook zien dat de kuikens zeer snel groeien wanneer ze jong zijn en dat ze hun volwassen gewicht (ongeveer 900 gram) reeds bereiken wanneer ze ongeveer 50 dagen oud. Je kunt er dus vanuit gaan dat de grootste nutritionele behoeften van het kuiken tijdens deze eerste 50 dagen zijn.

Op alle leeftijden voeren de ouders de kuikens met een mix van zaden die waarschijnlijk redelijke hoeveelheden giftige stoffen bevatten. Volwassen ara's en papegaaien hebben een zeer hoge weerstand tegen toxines (voor kinine maar liefst 50 keer hoger dan volwassen mensen); de jonge kuikens hebben waarschijnlijk dus nog maar een zeer lage weerstand tegen deze gifstoffen. Zodat de kuikens waarschijnlijk hun natuurlijke weerstand tegen toxinen door het toedienen van klei op deze manier ontwikkelen met het vorderen van de leeftijd. Naar de uiteindelijke definitieve conclusie van dit vraagstuk worden nog verdere gedetailleerde studies gedaan.

Maar om op ons onderwerp migratie terug te komen, het kleiwand gebruik in het zuidoosten van Peru is sterk seizoensgebonden. De meeste soorten laten een afname van het kleiwand gebruik zien tegen het einde van het regenseizoen, aan het begin van het droge seizoen (april - juni). Op dat moment, wanneer de jongen uitgevlogen zijn,

Patagonische rotsparkiet

migreren de vogels uit het gebied. Dit zal waarschijnlijk ook in reactie op de afname van het voedselaanbod in het gebied zijn.

Argentinië

De Patagonische rotsparkiet (*Cyaniliseus patagonus*) migreert in barre wintertijden vanuit zijn natuurlijke dorre steppe habitat in Argentinië naar warmere gebieden in Uruguay, waarbij soms door sterke westenwinden sommige individuen afdwalen tot op de Falkland Eilanden.

Australië

In Australië komen de twee enige papegaaiachtigen voor die we in de wereld hebben en die over een lange afstand vliegen. Het zijn de swiftparkiet (*Lathamus discolor*) en de oranjebuikparkiet (*Neophema chrysogaster*). Beide soorten komen in september op Tasmanië aan en broeden daar in de zomer om vervolgens in maart en april terug over de verraderlijke wateren van de Bass Strait naar het vasteland van Australië te vliegen om daar te overwinteren. Zo vermijden ze de kille Tasmaanse winter. Dit lijkt misschien een goede overlevingsstrategie, maar is niet zonder gevaar en helaas zijn het allebei bedreigde parkietensoorten. Onder-

weg moeten deze parkieten tijdens de vlucht over zee slecht weer weerstaan en lopen het risico uit koers geblazen te worden. Wanneer ze dan eindelijk op hun bestemming in Australië aangekomen zijn, zijn ze vaak uitgeput en uitgehongerd. Maar ook hier loert het risico van slechte omstandigheden en weinig voedsel, waardoor ze soms nog weer verder het land in moeten trekken.

In Tasmanië nestelen de swiftparkieten in boomholten die in de nabijheid van hun favoriete voedselbron (de bloesem van de Tasmaanse blauwe gombom) staan. Het probleem is dat de bloei van deze bomen fragmentarisch is, gebieden die het ene jaar overvloedig nectar produceren doen dat weer niet eerder dan pas vijf later, waardoor de swiftparkiet ook gedwongen is te migreren binnen zijn broedgebied. Wanneer hij op het vasteland van Australië overwintert, leeft de swiftparkiet meestal in de toppen van de bossen van het binnenland van Victoria en de zuidelijke heft van New South Wales. Maar in jaren van droogte, wanneer de bomen niet bloeien, worden ze gedwongen om ook hier te blijven trekken, soms zo ver naar het noorden tot de grens van Queensland.

Voor de oranjebuikparkiet is de beschik-

De

osel

Leefgebied swiftparkiet; Tasmanië en het zuiden van Australië.

bare habitat in diens broedgebied zelfs nog beperkter. Slechts een klein gebied van heidebos en knopgrasvlaktes in het afgelegen zuidwesten van Tasmanië, de restjes van geschikte kustwelders. Na het broeden maken ze daar vandaan de hachelijke oversteek om de winter te overleven in een gebied tussen Wilson's Promontory en de Coorong in Zuid-Australië. De strijd om te overleven van de oranjebuikparkiet is zo hard en risicovol dat er nu nog maar minder dan 100

broedparen overleven in het wild en de voorspelling is dat, wanneer we niets doen, ze uitgestorven zullen zijn binnen afzienbare tijd. Daarom heeft men nu een project opgestart om de zout-moerashabitat voor de oranjebuikparkiet uit te breiden, een gebied dat rijk is aan gekruide zeekraal, hun geliefde voedsel.

Wanneer je bedenkt dat de swiftparkiet en de oranjebuikparkiet maar klein van formaat zijn, is de prestatie van hun jaarlijkse trektocht gewoon geweldig. Een probleem in het beschermen van deze bedreigde migrerende parkietensoorten is dat hun habitats zich niet beperken tot één bepaalde plaats. Ze hebben niet alleen behoefte aan goede omstandigheden in hun broedplaats maar ook in de overwinteringsplaats en bij al hun eventuele stopplaatsen langs de trekroutes.

Maar ook in Australië wonende parkieten zoals de barrabandparkiet laten seizoengebonden migratie patronen zien. Zij trekken in de wintertijd naar het noordelijke deel van New South Wales.

India

De grijskopedelparkiet (*Psittacula himalayana*) is een parkietensoort die ook doet aan hoogte migratie. Hun ver-

spreidingsgebied strekt zich uit over de uitlopers van de westelijke Himalaya in India en Pakistan tot in Zuid-Tibet. Ze dalen vanaf ongeveer de laatste week van oktober uit het hooggebergte naar beneden om in de lager gelegen valleien te overwinteren.

Eindconclusie

Migratie is een gerichte beweging van individuen op zoek naar een beter milieu om hun voortbestaan te continueren. Het wordt mede bepaald door de populatiedichtheid, de beschikbaarheid van voedsel, en natuurlijke invloeden zoals schommelingen in de temperatuur, het regenseizoen, maancyclus. Veel vogelsoorten migreren dus naar betere temperaturen of voedselbronnen en maken hierbij gebruik van de wereldwijde seizoenverschillen. Zo optimaliseren ze het gebruik en de beschikbaarheid van voedsel en broedgebied. Zo zal er dus bij veel meer kromsnavelsoorten dan wij vermoeden seizoengebonden migratie voorkomen en zal dit in de toekomst door onderzoek wel aangetoond worden. Toch zijn er ook enkele kromsnavelsoorten die niet zozeer aan seizoenmigratie doen maar nomadisch zijn geworden. Zij bezitten geen vast grondgebied en volgen al trekkend het weer en de beschikbaarheid van voedsel het gehele jaar door. Maar het overgrote deel van papegaaien- en parkietensoorten zijn noch trekkende vogels, noch standvogels. Ze leven binnen een vast verspreidingsgebied en ondernemen hier kleine en onregelmatige migraties.

Klimaatveranderingen zullen in de toekomst waarschijnlijk het gedrag van vogels inzake de migratie kunnen veranderen, we houden het in de gaten.

Swiftparkiet

use!

De,

Roodkeelnachtegaal

© Rik Meerema

Het was februari en het was fris, niet echt koud, maar wat je noemt fris. Er scheen een waterig zonnetje dat af en toe verstek liet gaan achter een wolkje. Een beetje niets aan de hand weer. Ik stond bij de toegang tot een brede steeg die toegang gaf tot een rij heel gewone huizen uit de jaren zeventig. De steeg was vijf tegels breed en daarnaast was nog een strookje met struiken. Met mijn rug stond ik naar een veldje met daarop een paar kale bomen. Het rijtje huizen stond in een doorsnee jarenzeventig bloemkoolwijk in een, weinig te doen, dorp ergens in de kop van Noord-Holland. Toch was het naast mij een komen en gaan van mensen. Er waren er net een aantal gegaan en daar kwamen er alweer vier aangelopen. Vier mannen van ruim in de twintig. Ik hoorde er twee praten in een soort zangerig Duits. Het bleken Zwitsers te zijn. Negen uur hadden ze om beurten gereden. Nu stonden ze te kijken naar dat ene plekje, daar iets verderop in het steegje. Iemand had er een boomstronk neergelegd met daarin gaten geboord. De gaten waren gevuld met meelwormen. Iedereen stond ingespannen te kijken. Er werd zacht gefluisterd. "Is hij nog gezien?" "Ja, vijftien minuten geleden, maar best wel lang toen." "Is ie niet weggevlogen?" "Nee, hij is daar onder de struiken gehipt. Moet daar in ergens in die groene struik zitten."

Dat was het moment dat het stil viel. Uit het strookje met struiken hipte een op het eerste oog bruin vogeltje het pad op. Het trok zich weinig aan van de tientallen toeschouwers die een zestal meter verderop stonden, zaten en lagen. Vanaf het moment

dat hij tevoorschijn kwam was er een bijna onafgebroken geratel van camera's te horen. Ook de Zwitsers maakten een paar foto's. Twintig minuten bleven ze, toen vertrokken ze weer voor de negen uur durende terugweg.

Al weken was het zo gegaan. Een af en aan rijden van auto's en een stroom van mannen en vrouwen met verrekijkers en camera's met telelenzen. Ruim twee weken voordat ik besloten had dat ik toch echt ook moest gaan, was hij ontdekt. Op de voeder-tafel achter één van die niets aan de hand huizen had hij gezeten. De bewoonster had deze vogel niet herkend, er met haar camera een plaatje van geschoten en met de vraag, "Welke vogel is dit?" op Facebook gezet. De rest is geschiedenis.

De eerste en tot dusver enige Nederlandse Roodkeelnachtegaal. Van nature komt deze soort voor in Azië, van het Oeral-gebergte tot in Kamtsjatka. Hij overwintert, normaal gesproken, in India en het zuiden van China. Maar deze niet. Deze was de verkeerde kant op gevlogen. Slechts een dertigtal zijn sinds 1900 eerder in West-Europa waargenomen. Er werd een tijd gespeculeerd of het een ontsnapte vogel zou zijn, maar toen het verder voorjaar werd en hij begon te zingen liet hij, zoals roodkeelnachtgalen dat doen, in zijn zang imitaties van meer dan 15 Siberische vogelsoorten horen. Het overtuigende bewijs, dat het werkelijk om een dwaalgast ging. En hoewel ik zeker niet de enige was die hem zag en fotografeerde ben ik toch blij met de waarneming en de plaatjes. Wie weet duurt het opnieuw wel weer honderd jaar voordat een volgende roodkeelnachtegaal ons land aan-doet.

usel

De,

BruinSatinet of Satinetmax?

In 1966 trof de kweker Salvatore Calderón in Mendoza (Argentinië) een mutatie aan in zijn stam van roodogige Isabel vogels, die toen "Argentinos" werden genoemd.

Norbert Schramm
Correctie vertaling: Jos Beljers

Roodogen

Het waren roodogige vogels van een "donkere lijn" en zij vererfdde deze eigenschap recessief geslachtsgebonden. Om onbekende redenen zijn deze vogels weer verloren gegaan. De mutatie dook later (1969) weer op in Nederland. Volgens Honorio Gimeno Pelegri zou de Satinet-mutatie echter opnieuw zijn opgedoken in België [4]. Weer andere auteurs verplaatsten de verschijning naar Frankrijk [2].

De vogels met de Satinet-mutatie vertonen een smal en lichtbruin (beige) patroon op een melanine-vrij gebied. De naam "Satinet" wordt in verband gebracht met de glanzende, gladde en zeer zachte satijnen stof. Het is duidelijk dat de eerste Satinetkanaries een glanzend en zacht verenkleed hadden, kenmerken die nu niet meer alleen met Satinetvogels in verband worden gebracht.

Natuurlijk werd deze nieuwe mutatie gekruist in alle klassieke melanine-kleuren (zwart, bruin, agaat en isabel). De nakomelingen van deze kruisingen waren heel verschillend. Zo waren er jonge vogels met duidelijke lichtbruine tekeningen, een melani-

nevrije grondkleur, beige onderkleed en rode ogen. Andere vogels hadden bijna geen tekening, een melaninevrije grondkleur, rode ogen, maar een donkergrijs onderkleed. Hoe komen deze verschillen tot stand?

Wanneer de satinetvogels worden geïmpaard met zwarte of agaat vogels, zijn alle mannetjes die daaruit komen, split voor satinet. Wanneer deze F1 mannetjes opnieuw worden geïmpaard met Satinet vogels, kan een klein percentage ook bijna geheel lichte vogels worden met rode ogen, maar met een grijs onderkleed. Deze vogels hebben verschillende namen gekregen, zwarte satinet, agaat satinet, verdunde satinet, verlichte satinet, lichte lijn satinet.

Hetzelfde geldt wanneer satinetvogels worden geïmpaard met bruine of isabel vogels. Dan zijn alle mannetjes die daar uit komen split voor satinet. Wanneer deze F1 mannetjes opnieuw worden geïmpaard met satinetvogels, blijken 50 % van hen "normale" satinetvogels te zijn met rode ogen en een beige onderkleed. Deze vogels kregen ook verschillende namen, bruine satinet, Isabellische satinet, klassieke satinet, volle satinet, satinet van de

donkere lijn.

Deze kweekresultaten leidden tot verhitte discussies over de genetische oorzaken. De discussies hierover zijn pas heden ten dage helemaal afgerond. Vooral het verschijnen van de "bruine satinet" of "satinetmax" zet kwekers aan tot steeds nieuwe erfelijkheidstheorieën [5].

De genetica van de klassieke melanine kanaries

Laten wij de oorsprong en de vererving van de klassieke melaninekanaries even terughalen, zonder al te zeer in details te treden. De genen van de klassieke melaninekleuren bevinden zich op het Z-chromosoom en zijn met dit chromosoom verbonden. Een gen op het Z-chromosoom, onder invloed van het enzym TRP-1, veroorzaakt de melaninesynthese tot zwart. Wij geven dit gen de formule s^+ (s = synthese melanine). Om echter een zwarte kanarie te kunnen produceren, moet op het Z-chromosoom een tweede gen aanwezig zijn, dat de dichtheid van de afgezette melanine regelt. Julius Henniger noemde het de dichtheidsfactor of verdunningsfactor. Wij geven het de erfelijkheidsformule d^+ (d = dichtheid, diluted). De volledige erfelijkheidsformule voor een mannelijke onverdunde zwarte vogel is dus: $Z(s^+_{-}d^+)$; $Z(s^+_{-}d^+)$. Wanneer door mutatie het enzym TRP-1 vermindert of verdwijnt, krijgen we de bruine kanarie met de erfelijke formule s^b (s^b = synthese bruin). Bij onverdunde bruine vogels wordt dus alleen de melaninesynthese-factor gewijzigd, de dichtheidsfactor blijft ongewijzigd. De erfelijkheidsformule voor een mannelijke onverdunde bruine vogel is dus: $Z(s^b_{-}d^+)$; $Z(s^b_{-}d^+)$.

Het is anders met agaatsvogels. Bij hen blijft de synthese-factor ongewijzigd en wordt alleen de dichtheidsfactor gemuteerd. Bijgevolg krijgen wij de verdunde zwarte vogel (die "agaat" wordt genoemd) met de erfelijkheidsformule $Z(s^+_{-}d^+)$; $Z(s^+_{-}d^+)$ voor een agaatsmannetje (d^+ = verminderde dichtheid, reduced). De gemuteerde dichtheidsfactor d^r kon worden overgedragen op de bruine vogels en de verdunde bruine vogels ("isabel" genoemd) met de erfelijkheidsformule $Z(s^b_{-}d^r)$; $Z(s^b_{-}d^r)$ voor een isabel mannetje werden gecreëerd. De dichtheidsfactor heeft dus hetzelfde effect op alle melaninesoorten en melaninekleuren die aanwezig zijn!

De satinet kanarie

We weten nu dat de Satinet eigenschap een andere mutatie is van het dichtheids-gen. Het gen "d" is opnieuw gemuteerd en wordt " d^{sa} " genoemd (d^{sa} = dichtheid Satinet). Deze "Satinet-verdunning" heeft dezelfde werkingswijze als de "normale" verdunning, maar heeft een veel sterker effect. Het blokkeert de productie van pheomelanine (vandaar de melaninevrije grondkleur), het vermindert en vertraagt de productie van zwart eumelanine (vandaar geen zwarte of grijze aftekeningen) en het vermindert de productie van bruin eumelanine (vandaar de lichtbruine aftekeningen).

Het satinet-kenmerk vererft geslachtsgebonden en onvolledig recessief naar onverdund (d^+) en verdund (d^+). Er is dus een meer-

Satinet roodivoor intensief, © Fernando Zamora

voudige allelreeks: $d^+ \rightarrow d^r \rightarrow d^{sa}$. Onvolledig recessief omdat bij de mannetjes die in Satinet gesplitst zijn, te zien is dat ze gesplitst zijn: ze hebben een iets lichter melanine patroon en minder oppervlakte melanine. Er zijn enkele kanaries in agaats/satinet die eruit zien als Isabel kanaries, en alleen een geoefend oog kan ze onderscheiden. Momenteel zijn er echter ook zwarten en bruinen die de satinetfactor dragen en geen verschil vertonen met de zuivere rassen; veel anderen daarentegen, die ook satinet dragen, kunnen op afstand worden onderscheiden [5].

De mogelijke erfelijke formules in verband van Satinet met klassieke melaninevogels zijn:

In de zwart-agaat serie:

$Z(s^+_{-}d^{sa})$; $Z(s^+_{-}d^{sa})$	1,0 ZwartSatinet $Z(s^+_{-}d^{sa})$; W
0,1 ZwartSatinet	
$Z(s^+_{-}d^+)$; $Z(s^+_{-}d^{sa})$	1,0 Zwart / satinet
$Z(s^+_{-}d^+)$; $Z(s^b_{-}d^{sa})$	1,0 Zwart / bruin / satinet
$Z(s^+_{-}d^{sa})$; $Z(s^b_{-}d^{sa})$	1,0 ZwartSatinet / bruin
$Z(s^+_{-}d^+)$; $Z(s^+_{-}d^{sa})$	1,0 Agaats / satinet
$Z(s^+_{-}d^+)$; $Z(s^+_{-}d^{sa})$	1,0 Agaats / bruin / satinet

In de bruin- isabel serie:

$Z(s^b_{-}d^{sa})$; $Z(s^b_{-}d^{sa})$	1,0 BruinSatinet $Z(s^b_{-}d^{sa})$; W
0,1 BruinSatinet	
$Z(s^b_{-}d^+)$; $Z(s^b_{-}d^{sa})$	1,0 Bruin / satinet
$Z(s^b_{-}d^+)$; $Z(s^b_{-}d^+)$	1,0 Isabell / satinet

Dus er kan geen agaatsatinet en isabelsatinet zijn. De vogels kunnen alleen agaats óf isabel óf satinet zijn! Er zijn echter wel zwartsatinetten en bruinsatinetten.

De zwartsatinetten hebben geen melanine-tekening maar helderrode ogen en grijze onderveren. Soms kan een "spooktekening" worden gezien, dat wordt veroorzaakt door pigmentresten [3]. Uit eigen ervaring moest ik concluderen dat deze vogels maar een korte levensverwachting hebben.

De
sel

De

Satinet rood mozaïek type 2, © Antonio Javier Sanz

Bruinsatinetten hebben daarentegen een duidelijk lichtbruin tot beige patroon, dat evenals bij de agaatvogel bestaat uit talrijke, smalle, korte en onderbroken strepen. In het ideale geval is een gebied melanine niet visueel herkenbaar. De huidige internationale standaard is geschreven voor deze satinetvogels (beter gezegd bruinsatinet), dus verwijs ik daarnaar.

De Satinetmax

Sedert meer dan 10 jaar worden, vooral in Italië, Spanje en Frank-

rijk, pogingen ondernomen om de satinetvogels op een ander niveau te brengen. Voor dit doel worden klassieke melanine kanaries gebruikt, die aanzienlijk meer melanine hebben dan de "normale" klassieke kanaries. Voor deze vogels met hun duidelijk bredere tekening, die zich ook uitstrekt tot de borst en de buik, worden de twee termen "polymelanine" (van Grieks polys = veel, meerdere) of "hypermelanine" (van Grieks hyper = over) gebruikt. Door "normale" satinetvogels te paren met klassieke bruine vogels die poly-/hypermelanine bezitten, worden volkomen verschillend uitziende satinetvogels geproduceerd - vooropgesteld dat er een passende begeleidende selectie plaatsvindt. Tegenwoordig worden ze vaak "bruinsatinetten" genoemd. Zoals hierboven reeds is vermeld, bestaat de bruinsatinet al sinds het verschijnen van de satinetmutatie. In het gewone spraakgebruik wordt deze genetisch correcte naam echter ten onrechte afgekort tot "satinet". De naam bruinsatinet voor twee zeer verschillende fenotypes zorgt voor nog meer verwarring. Daarom worden Satinetvogels met polymelanine tegenwoordig SATINETMAX genoemd.

De genen op het Z-chromosoom zijn niet veranderd bij de satinetmax. Het poly-/hypermelanisatie-gen werkt echter ook bij deze vogels. De polymelanine eigenschap vererft geslachtsloos (autosomaal) en is onvolledig recessief voor "normale" melaninevogels (niet-polymelanine po+). Satinetmax vogels hebben dus de erfelijke formules:

- po / po; Z(s^b_d^{wt}); Z(s^b_d^{wt}) 1,0 Satinetmax
- po / po; Z(s^b_d^{wt}); W 0,1 Satinetmax
- po / po; Z(s^b_d^{wt}); Z(s^b_d^{wt}) 1,0 Bruin met polymelanine / satinet

In Frankrijk is de satinetmax al sinds 2020 nationaal erkend en

Satinetmax rood mozaïek type 2, © Christophe Chalendat

Satinetmax rood mozaïek type 2

usel

De,

In Italië staat de nationale erkenning er aan te komen. Ook bij het C.O.M. zijn reeds aanvragen voor internationale erkenning ingediend.

Voorlopige standaardbeschrijving

De Franse voorlopige norm voor de Satinetmax is (vrij vertaald): [6]. Onder de voorlopige naam "Satinetmax" beschrijven wij een satinetkanarie met een lang en breed streep patroon. Fenotypisch verschilt hij duidelijk van de "satinet" zoals erkend in nationale en internationale normen. De "satinetmax" is dus een nieuwe vogel met zijn eigen eigenaardigheden.

De melanisatie moet maximaal zijn, wat resulteert in donkerbruine strepen (zonder zwartachtige reflecties). De tussenruimten moeten vrij zijn van melanine en het zuivere lipochroom vertonen. Er mag geen oplekking aan de vederpunten zijn.

Het melanine concentreert zich in het centrum van de veer, waardoor op de rug een ononderbroken, evenwijdig streep patroon ontstaat. Deze strepen moeten goed op elkaar aansluiten en duidelijk zichtbaar zijn, en tegelijkertijd scherp afsteken tegen de tussenliggende strepen (de grens tussen de strepen en de tussenliggende strepen moet scherp en duidelijk zijn, zonder dat melanine in de tussenliggende strepen doordringt). De ideale verhouding strepen/tussenstrepen is 60 / 40. Bij intensieven zijn de strepen iets minder breed. Deze strepen komen ook heel duidelijk op de flanken voor en moeten naar de borst toe toenemen, ze hebben dan dezelfde tint als op de rug.

De strepen moeten ook op de kop zichtbaar zijn.

De vleugel- en staartveren hebben dezelfde kleur als de rugtekening. Het bruine melanine moet tot aan de punt van de vleugel- en staartveren reiken.

De snavel, poten en klauwen zijn effen en vleeskleurig.

De ogen zijn duidelijk rood.

Bij de satinetmax wordt aanbevolen de voorkeur te geven aan

vogels met afgebakende markeringen en dit ook te stimuleren.

Literatuurbronnen:

1. Glémet, Jean-Paul: L'hypermelanisation chez le Satine donne naissance au SATINMAX. Op: <https://kanarioloog.skyrock.com/3335940926-L-hypermelanisation-chez-le-Satine-donne-naissance-au-SATINMAX.html>
2. Louis, Jose: Experiencias con el Satiné. Op: <https://extremadurafederaciondeaves.wordpress.com/experiencias-con-el-satine/>
3. Onsmán, Ine: Albinisme bij Kanaries. Op: <http://www.mutavi.info/ned/albino.htm>
4. Pelegri, Gimeno: La Magia del Color. H. G. Ediciones Manuel Girona, 2001.
5. Vitti, Pepano: Bruno Satiné. Italia Ornitologica, Februari 2021.
6. Standards et Critères de Jugements, Canaris Couleurs, Nouvelle Version 2021. Op: <http://www.cnjf.org/standardcouleurs2021/couleurs.html?fbclid=IwAR0JSPemYey9ubzSV5EOJFhAh8CJ-wa2mTz9EB4wgRRUg9Y-OpfB1hJVLQ>

Redactie

Zoals in de tekst van de heer Schramm beschreven doen Franse liefhebbers hun best de 'satinet max' als nieuwe kleurslag erkend te krijgen bij C.O.M. Dat zal niet meevallen want C.O.M. stelt als eis dat een nieuwe kleurslag op minstens twee onderdelen duidelijk te onderscheiden moet zijn van andere, reeds bestaande kleurslagen. Op dit moment lijken de meeste landen niet veel toekomst te zien in de satinet max. Critici verwachten dat de satinet max veel te veel gaat lijken op een bruin mogno en dat zeker bij de minder goede exemplaren verwisseling mogelijk is. De toekomst zal uitwijzen of de satinet max 'levensvatbaar' is.

“Meedoen is belangrijker dan winnen”

© W. Keurig

Nieuwe hobby

Sinds 2012 ben ik begonnen met een nieuwe hobby. Ik kreeg door omstandigheden in een keer veel vrije tijd. Enerzijds omdat ik mijn oude hobby vaarwel had gezegd in verband met lichamelijke klachten en anderzijds omdat plotseling mijn dagelijks werk ophield. Na alle beslommeringen rondom het plotseling thuis komen te zitten te hebben afgewerkt ging ik mij bezinnen over wat te gaan doen om me niet achter de geraniums te moeten verstoppen. Ik besloot om een ruimte achter in de tuin welke niet veel gebruikt werd waarvoor hij bedoeld was, namelijk gezellig kopje koffie

drinken met vrouwlief, of met dochter en schoonzoon een barbecuetje meester maken, te gaan verbouwen. Zoals gezegd werd de overkapping verbouwd tot vogelverblijf. Aardige ruimte zei mijn echtgenote nog voor een vogelverblijf.

De verbouwing hield in dat de voorkant dichtgemaakt moest gaan worden. Verder had ik besloten om de ruimte in twee delen te splitsen. Links zou de kraamkamer gerealiseerd worden en rechts ruimte voor vluchtjes. In februari 2012 was dit alles gereed inclusief verlichting die bij een binnen vogelverblijf hoort. De voorkant werd voorzien van aluminium profielen en glasramen waarvan men ook wel tuinkassen pleegt te maken.

De eerste vogels

In April van dat jaar kwamen de eerste vogels alvorens nagedacht te hebben welke ik leuk vond. Kanaries dacht ik toen, nee die heeft iedereen. Kromsnavel in de vorm van parkietjes, nee die gingen het in overleg met vrouwlief ook niet worden. Bleef er niets anders over dan voor een tropensoort te gaan. Het werd de zebra vinken, een leuk kwetterend actief vogeltje. Deze zebra vinken werden mij aangereikt door ook een kweker van zebra vinken. Het waren niet moeders mooisten, maar ik was bezig met leren en met hetgeen er allemaal komt kijken bij het houden en kweken van zebra vinken en vogels in het algemeen. Om hier snel stappen in te kunnen maken werd mij geadviseerd lid te worden van een vogelvereniging. Dit advies heb ik opgevolgd en was in een tijdsbestek van 2 jaar lid van 2 vogelverenigingen en een speciaal club. Nou dan gaat leren en ontwikkelen snel. Door de vele kanariekwekers binnen een van deze verenigingen werd ik al snel gewijs gemaakt in het reilen en zeilen

van de vereniging daar waar het om de activiteiten betrof.

Vogeltonoonstelling

Een van de activiteiten waar ik al snel mee te maken kreeg was het meehelpen organiseren van de vogeltonoonstelling. Het hoogtepunt van alle activiteiten die door de vereniging georganiseerd werd zo vertelde men mij. Meteen werd ook de vraag gesteld of ik al wist hoeveel vogeltjes ik ging inschrijven voor de tentoonstelling. Ik zei, na een moment te hebben nagedacht aarzelend, dat ik dat nog niet wist. Ik dacht nog wat moet ik met mijn vogeltjes op een vogeltonoonstelling tussen al deze ervaren vogelkwekers die de afgelopen jaren al menige prijzen in de wacht gesleept hebben. Ik was immers een beginneling die nog veel te leren had. Ik vertelde dat ik eigenlijk nog geen vogeltjes bezat waarmee ik naar een vogeltonoonstelling kon gaan. De volgende reactie van een vogelliefhebber was "meedoen was belangrijker dan winnen"! Ja, die uitspraak kende ik vanuit andere takken van sport. Inmiddels was ik enkele jaren verder en was aan de hand van een vriendelijke vogelliefhebber meegenomen in het vak van vogelhouder en kweker en de daaraan verbonden facetten. Dit was voor mij een bijzondere beleving.

Hierdoor leerde ik veel over de fonetische en genetische kant van het kweken van vogeltjes, in mijn geval over zebra vinken. Ik deed door deze opgedane kennis al eens vaker mee aan een vogeltonoonstelling die in de regio waar ik woonachtig ben georganiseerd werden. Nou het leren en door ontwikkelen op het gebied van vogeltjes houden en kweken kwam hierdoor in een stroomversnelling. Ik ben iemand die altijd respect toont voor mensen die ergens heel veel kennis van heb-

ben en deskundig zijn als het gaat om de vogelsport en de vogelliefhebberij in het algemeen.

Vogeltonoonstelling het mooiste

Om eerlijk te zijn en u mee te nemen in mijn ervaringen als het gaat om meespelen op de vele vogeltonoonstellingen kan ik u zeggen dat dit het mooiste is van de hele vogelliefhebberij, maar dat is een puur persoonlijke mening. Het kweken van onze vogeltjes is natuurlijk ook een heel erg leuk facet uit onze vogelhobby, zeer zeker !! Het showen van de door jou gekweekte kroost op een vogeltonoonstelling en daarmee ook nog in de prijzen te zijn gevallen maakt ons allen apen trots, tenminste mij wel. Alhoewel ik de uitspraak van een collega kweker van eerdere jaren terug niet vergeten ben. "meedoen is belangrijker dan winnen". Deze uitspraak maakt een vogelvereniging waar ik ook van mijn lidmaatschap mag genieten zeker waar.

Vogelshow met Pasen

Weinu, deze vogelvereniging, VVV de Geelgors uit Stramproy, waar ik ook lid ben organiseert jaarlijks met Pasen ook een vogelshow.

Deze vogelshow word gehouden in een plaatselijke onderneming die gespecialiseerd is in vijfverbenodigheden. Deze ondernemer verkoopt daarnaast ook benodigheden voor onze andere huisdieren en bloemen en planten voor in de tuin. De zaak is jaarlijks in het paasweekend opengesteld voor groot publiek en hij vindt het leuk als de mensen die zijn winkelbedrijf komen bezoeken kennis kunnen maken met de vogelliefhebberij. Zelf heeft hij privé ook een volière in zijn tuin met daarin een paar makkelijk te houden en te verzorgen vogels.

De vogelshow wordt uitgezet in een speciale hoek van de winkel. Alle vogelliefhebbers in de regio worden aangeschreven om eventueel mee te doen aan deze vogelshow. Er is de mogelijkheid om de door jou gekweekte trots of speciale exemplaren te showen in een showklasse; een keurmeester komt hier niet aan te pas. De bezoekers van de paasshow

die ook langs de vogeltjes lopen bepalen welk vogeltje het mooiste is door middel van het invullen van een strookje en dit in de 'mooiste vogel' box te deponeren. Het is geweldig om te zien hoe kinderen heel nauwkeurig langs de stellingen lopen om hun mooiste vogel uit te kiezen. Daarnaast krijgt de vogelliefhebber die vogeltjes in de show heeft aangebracht ook de gelegenheid om vogeltjes die hij over heeft te verkopen.

Dit promoten van de vogelliefhebberij in de regio waar deze vogelvereniging zetelt wordt op zaterdag en op paasmaandag enkele uren opgeluisterd door een mede lid van de vereniging die wat deuntjes ten gehore brengt op een accordeon. De gasten kunnen daarbij onder het genot van een gratis kopje koffie een praatje maken met de aanwezige vogelliefhebbers. Het is op uren van de dag een drukte van belang en een gezellige boel !! Hier wordt een praatje gemaakt over hoe bepaalde vogels gehouden en verzorgd moeten worden terwijl een paar meter verder een gast een praatje maakt en overweegt een vogel te kopen. Hierbij heeft de organiserende vereniging bepaald dat 10% van de verkoopprijs voor de clubkas is. Inschrijven voor de showklasse is gratis.

Als dit evenement geen promoten van de vogelliefhebberij meer is dan weet ik het ook niet meer.

Hier is "meedoen belangrijker dan winnen". En ik weet zeker dat de liefhebber die meegedaan heeft geen teleurstellingen oploopt omdat hij keurbriefjes krijgt die hij niet kan lezen of niet begrijpt hoe de punten toekenning correspondeert met hetgeen over de vogel beschreven wordt. In mijn beleving is dit hoe de vogelliefhebberij puur beleefd kan worden door jong en oud. En als het gaat om promoten van de vogelliefhebberij, ga eens kijken bij deze vereniging en maak een praatje. Wat een ander heeft uitgevonden hoef je zelf niet meer uit te vinden!!

Duiven houden 3

In dit slotartikel wordt ingegaan op een paar groepen wilde duiven met soorten die in avicultuur goed te houden zijn: de keuze is reuze.

© H. Branje

Columba

Een grote groep middelgrote duiven waartoe onze houtduif, de holenduif en de rotsduif (de voorouder van de postduif) behoren. Het zijn allemaal goede vliegers die zich met name in bomen ophouden. Veel soorten van dit geslacht zijn goede broeders en daarom populair bij liefhebbers van wilde duiven. De meeste soorten leggen twee eieren.

Bekende soorten in avicultuur behalve die hierboven drie soorten: Guineaduif, olifduif, parse woudduif, picazuroduif, Alablancaduif, bandstaartduif.

De guineaduif is een prachtige duif die in een groot verspreidingsgebied in Afrika te vinden is. De weerszijde van z'n prachtige verenpak is z'n agressieve aard. Deze

duif kun je enkel koppelgewijs huisvesten in een volière zonder andere medebewoners.

Streptopelia

Tot dit geslacht behoort onder andere de Europese tortel. Ze variëren in grootte van 19 tot 31 cm. Kenmerkend zijn de schubbenachtige veren in de nek. Alle soorten hebben lange en spitse vleugels en een lange staart hetgeen er op duidt dat het snelle vliegers zijn. Een duidelijke halsvlek of nekband is kenmerkend voor de verschillende soorten.

Bekende soorten in avicultuur: Senegal tortel, birmatortel, parelhalstortel, Turkse tortel en lachduif.

Duiven van dit geslacht kunnen wat

agressiever uitpakken jegens medebewoners. Iets dat je als liefhebber goed in de gaten moet houden, zeker omdat het vrij forse duiven zijn.

Turtur en oena

Middelgrote duifjes die vaak prachtig gekleurd zijn. Hieronder vallen het blauwkop bosduifje, tamboerijnduifje, zwartmaskerduifje en een drietal duifjes die heel veel op elkaar lijken: het staalvlekduifje, bronsvlekduifje en het zwart-snavelduifje. Deze drie soorten lijken heel veel op elkaar; de verschillen zitten met name in de kleur van de snavel en de kleur van de typische vlekken op de vleugels.

Qua voeding stellen de soorten uit deze

Boltsende Australische kuifduif (*Ocyphaps lophotes*)

groep meer eisen dan bijvoorbeeld de diamantduifjes. Een goede tropenmengeling of klein parkietenmengeling, altijd aangevuld met wat eivoer en/of universeelvoer. Tamboerijnduifjes hebben speciaal behoefte aan extra hennep.

Duifjes van de Turtur-familie zijn niet agressief en vertonen in de volière een rustig gedrag.

In de winter verlangen ze een licht verwarmde ruimte van minimaal 5 graden Celsius; zwartmaskerduifjes (*Oena capensis*) liever zelfs minimaal 10 graden Celsius.

Bij het zwartmaskerduifje en het tamboerijnduifje is er een erg groot verschil tussen de kleuren van doffer en duivin. Bij de andere soorten zal het baltsgedrag of, liever, seksen uitsluitend moeten geven.

Galicolumba

De familie van onder andere het bekende dolksteekduifje. Prachtige duiven met het afgeronde model van een forse kwartel die zich met name op de bodem van de volière ophouden waar ze hun voedsel, zaden en insecten, zoeken. Doorgaans wordt er slechts één ei gelegd. De soorten van het geslacht *Galicolumba* komen uit warme gebieden en het zijn bosbewoners; ze moeten in de winter dan ook droog en vorstvrij worden gehuisvest. Deze duiven hebben immers vleestenen die snel kunnen bevriezen. Worden ze echter in de winter binnen gehuisvest, dan kun je het beste doffer en duivin van elkaar scheiden omdat het doffertje ooit wat agressief kan worden met alle gevolgen van dien. Ook tot deze familie behoort de prachtig gekleurde Bartlett dolksteekduif en de Celebes grondduif.

Geotrygon

De familie *Geotrygon* is afkomstig uit Amerika. Net als de familie van de dolksteekduifjes zijn de familieleden van de *Geotrygon* familie echte grondduiven die de hele dag op de grond rond lopen om hun kostje bij elkaar te scharrelen. Dat kostje bestaat in de vrije natuur uit allerlei soorten zaden, insecten, bessen en groenvoer. Ze hebben het formaat en de vorm van een flinke kwartel op hoge

Zwartmaskerduif doffer (*Oena capensis*)

poten; de staart is kort. Deze grondduiven zijn heel actief en zitten praktisch nooit stil. Ze zijn niet agressief, maar hier geldt één uitzondering, namelijk een ondersoort van de *Geotrygon montana martinica*, de Martinica grondduif. De duivin van deze ondersoort kan bijzonder agressief zijn jegens haar partner. Deze grondduiven hebben vleespoten welke bij lichte vorst al kunnen bevriezen hetgeen het einde betekent voor de vogels. Dus in de winter minimaal bij een temperatuur van 10 graden huisvesten.

Australische kuifduif

Prachtige duiven met een schitterende parmantige kuif. Maar... je kunt ze niet met andere vogels samen huisvesten vanwege hun agressiviteit. Zelfs een fazant is niet veilig voor een felle doffer!

Groenvleugelduif

Een kleurrijke duif die het in een gemengde collectie bijzonder goed zal doen. Kleurrijk, rustig van aard, een goed zichtbaar verschil tussen doffer en duivin; in de winter licht verwarmd huisvesten.

Geopelia

Een groep duifjes die uit Azië afkomstig zijn. De bekendste vertegenwoordiger is natuurlijk het diamantduifje. Net als haar familiegenoot het zebra-duifje een vreedelievende duivensoort. Beide soorten kunnen zelfs in koloniebroed gehouden worden. Dat kan niet gezegd worden van het nauw verwant vredesduifje (what's

in a name...); dit duifje kan namelijk erg agressief uit de hoek komen. En het timor duifje kan evenmin als het vredesduifje in kolonie gehouden worden.

Zet je meerdere koppels diamantduifjes of zebra-duifjes bij elkaar: altijd minstens drie koppels bij elkaar plaatsen en nooit twee omdat er dan toch nog vrij vaak problemen optreden.

Brilduifje

Een vrij klein duifje maar desalniettemin een fel baasje dat zelfs grotere medebewoners te lijf kan gaan.

Zenaida

onder andere de graysonduif en de oorvlekduif. Niet geschikt voor beginners omdat deze soorten erg agressief kunnen zijn (met name graysonduif)

Wongaduif

Een flink uit de kluiten gewassen duivensoort (50 cm; 500 gram) uit Australië. Houden zich altijd op de bodem van de volière op. De doffer maakt in het broedseizoen de hele dag een monotoon 'hoe-hoe-hoe'geluid dat honderden keren herhaald wordt en heel ver draagt. Op den duur is dit zeker storend te noemen. Broedseizoen van de wongaduif begint wanneer de rest van de duivensoorten het voor gezien houdt: oktober tot mei. Er worden doorgaans twee eieren gelegd.

De

se

Pareithalstortel (*Streptopelia chinensis*)

Zwartsnavel woudduifje (*Turtur abyssinicus*)

Nicobarenduif (*Caloenas nicobarica*)

Fazantduif (*Otidiphaps nobilis*)

Bronsvlekduijfe (*Turtur chalcospilos*)

Tamboerijnduifje, doffer (*Turtur tympanistra*)

Staalvlekduijfe (*Turtur afer*)

Zebraduifje (*Geopelia striata*)

ose!

De,

Poarse woudduif (*Columba punicea*)

Dolksteekduif (*Gallucolumba luzonica*)

Europese tortelduif (*Streptopelia turtur*)

Diamantduifje (*Geopelia cuneata*)

Perúduifje (*Columbina cruziana*)

Buckley duifje (*Columbina buckleyi*)

De,

ose!

Karl Reich & Hans Duncker, pioniers in het onderzoek naar vererving bij siervogels

Een terugblik op honderd jaar denken en schrijven over kanariezangvererving

J. Plokker

Deel 3 – Genetisch vastgelegd imitatietalent

In de vorige afleveringen stonden we stil bij het experiment van Karl Reich om zijn kanaries als nachtegaal te laten zingen. Binnen vier generaties waren zijn Seifertse harzerollers getransformeerd tot nachtegaalzangers en was in hun lied nauwelijks nog een spoor te bekennen van de oorspronkelijke harzer-toeren. Was er sprake van vererving van tijdens het leven verworven eigenschappen.

Van waar Reich's succes?

Binnen vier generaties was het Karl Reich gelukt om uit zijn 'Seifertse Harzer-Rollers' een stam kanaries te kweken die zongen als een nachtegaal. Hij had dit bereikt door doelgericht te kweken met streng geselecteerde kweekvogels en uitgekiende voorzang. Waarom was de werkwijze van Reich in zo'n relatief korte periode zo succesvol geweest; was er sprake van vererving? Deze vragen waren een regelmatig terugkerend gespreksonderwerp gedurende de vele ontmoetingen die Karl Reich en Hans Duncker met elkaar hadden. Karl Reich, ondergedompeld in het gedachtegoed van het lamarckisme en Ludwig Tretter cs., was er van overtuigd dat zijn kanaries gedurende hun leven de eigenschap hadden verwor-

ven dat ze als nachtegaal konden zingen en dit aan het nageslacht doorgaven. De academisch geschoolde en met de erfelijkheidswetten van Gregor Mendel bekende dr. Hans Duncker vond in de mix van de op praktijkervaring en het lamarckisme gebaseerde veronderstellingen binnen de toenmalige zangkanariewereld geen wetenschappelijk verantwoorde verklaring voor de metamorfose die Reich's zangkanaries hadden ondergaan. Vanuit zijn Darwiniaans/Mendellaans denken over evolutie en genetica was Hans Duncker er van overtuigd dat Reich in de selectie van zijn kweekmateriaal bepaalde in kanaries genetisch vastgelegde eigenschappen had versterkt. Hierdoor waren zijn kanaries steeds beter als nachtegaal gaan zingen. Maar welk erfelijk talent had Reich versterkt, en hoe belangrijk was het effect van de voorzang geweest?

Genetische aanleg voor imiteren en zangmilieu

Een antwoord op de vraag of vererving het geslaagde experiment van Karl Reich kon verklaren zou Duncker moeten halen uit diens kweekadministratie. Toen hij Reich's handelswijze nauwgezet had bestudeerd kwam hij tot de conclusie dat het niveau van Reich's nachtegaalzangers te danken was aan de samenhang tussen voorzang en selectie. Van alle mannen die Reich aanvankelijk kweekte, was maar een enkeling in staat gebleken de

Hans Duncker (l) en Karl Reich (r) eind jaren 30

zang van de nachtegaal naar behoren te reproduceren, terwijl ze allemaal dezelfde voorzang hadden gehoord. Waarom imiteerde in hetzelfde zangmilieu de ene kanarieman de nachtegaal beter dan de ander?

Duncker zocht de oplossing van deze vraag niet in het zangorgaan, de syrinx, wat tijdgenoten, zoals Ludwig Tretter, wellicht zouden hebben gedaan. Voor deze veronderstelling waren geen wetenschappelijke bewijzen voorhanden. Het vermogen om te kunnen imiteren was daarentegen wel een erfelijke eigenschap van de kanarie, die empirisch als aantoonbaar en dus wetenschappelijk verantwoord kon worden vastgesteld.

Onder de titel 'Die Reich'sche Gesangs-kreuzung eine 'erworbene' Eigenschaft' publiceerde dr. Hans Duncker in 1922 in het oktobernummer van het 'Journal für Ornithologie' een artikel met een voor die tijd baanbrekende hypothese waarom Reich's kanaries als nachtegaal zongen, namelijk dankzij het genetisch vastgelegde imitatievermogen van de kanarie. Dat Reich bij iedere nieuwe generatie een betere prestatie waarnam, werd, volgens Duncker, niet veroorzaakt doordat diens kanaries de bij leven verworven nachtegaal zang steeds beter doorgaven aan het nageslacht, zoals de Lamarckisten dachten, maar was het gevolg van de selectiemethode van Reich om steeds de vogels te kiezen die over het grootste talent beschikten om nachtegaal zang te imiteren. Hans Duncker verklaarde dus het succes van Reich met diens kweekmethode, waarmee hij het erfelijke vermogen van kanaries tot imiteren, in dit geval van nachtegaal zang, steeds meer had versterkt, gecombineerd met de voorzang door nachtegaal. Zonder overigens zijn naam te noemen had Duncker het gedachtegoed van Gregor Mendel toegepast op het in de kanariegenen vastgelegde imitatievermogen.

Betekenis Reich en Duncker

Uit het feit dat Hans Duncker na 1922 geen enkel artikel meer aan de erfelijkheid van kanarie zang heeft gewijd mogen we wellicht concluderen dat zijn interesse was overgegaan naar een heel andere aspect van de erfelijkheid van kanarie-eigenschappen, namelijk die van de zichtbare kenmerken, zoals kleur- en pigmentvorming en met name de queeste van de toenmalige kleurkanarieteelt: het kweken van een genetisch rode kanarie. Als startschot van hun project koppelden in het voorjaar van 1926 Karl Reich en Hans Duncker een kapoetsensijs aan een gele kanarie. Tot zijn grote frustratie lukte het Duncker niet om kanaries te kweken die zo rood waren als een kapoetsensijs. De door genetica geobsedeerde Duncker heeft zich in die periode nooit gerealiseerd dat behalve genen ook voeding een factor van betekenis kon zijn voor de intensiteit van het rood van een rode ka-

narie.

Met hun experimentele kweek hebben Reich en Duncker ook belangrijk bijgedragen aan de vergroting van de kennis over de erfelijkheid bij grasparkieten. Hans Duncker was ook een productief schrijver. Rond 1930 was hij een internationaal veel gelezen publicist en een gevraagde gast voor lezingen op bijeenkomsten van siervogelkwekers in Duitsland en daarbuiten. Zoals zo velen die zich gedurende de eerste decennia van de 20e eeuw in de genetica verdiepten was ook Hans Duncker geïnteresseerd geraakt in genetische verschillen tussen menselijke groepen en de eugenetica, de leer dat de eigenschappen van het menselijk ras langs genetische weg verbeterd konden worden. Hij geraakte daardoor in de jaren '30 in de invloedssfeer van de nationaal socialistische, die de eugenetica en het sociaal-darwinisme als belangrijke peilers van hun ideologie hadden omarmd, en werd hij lid van de NSDAP. Als erkend nazi sympathisant raakte Hans Duncker na de Tweede Wereldoorlog zijn baan als leraar kwijt en vulde zijn tijd met het in het Bremer 'Übersee-Museum' herstellen en verzorgen van de tijdens de Tweede Wereldoorlog beschadigde en verwaarloosde collectie vogelbalgen. Zijn betekenis voor onze kennis over de erfelijkheid bij zang- en kleurkanaries en grasparkieten raakte in de vergetelheid. De eer komt prof. Tim Birkhead toe dat hij, via zijn publicaties, het werk van de pioniers Hans Duncker en Karl Reich weer onder de aandacht heeft gebracht. Dit neemt niet weg dat tot op de dag van vandaag bij meniggen het nog schort aan kennis over de experimentele kleurkanariëkweek in de jaren '20 en '30. Zo schreef de regelmatig in 'Onze Vogels' publicerende Alois Van Mingeroot in 2021 in het septembernummer van genoemd tijdschrift over het ontstaan van de rode kleurkanarie: 'Datzelfde huzarenstukje zou ook eens eerder gebeurd zijn om de rode kleur van de kapoetsensijs naar de kanarie te transmuteren. Maar dat verhaal heb ik nooit geloofd'. Alois Van Mingeroot zou ik willen meegeven: 'Verdiep uw kennis, lees het uitstekend gedocumenteerde 'The Red Canary, The Story of the First Genetically Engineered Animal' van prof.

Opgericht 4 april 1985

Harders © v. Dijk

Tim Birkhead' en doe er uw voordeel mee.

Met zijn artikel in het 'Journal für Ornithologie' had Hans Duncker het gedachtegoed van Gregor Mendel in de zangkanarieteelt geïntroduceerd. In het vervolg zullen we ingaan op de gevolgen hiervan voor de zangkanariëkweek in Nederland.

De

sel

Kweek met het spitsstaartbronzemannetje

Horst Mayer Walldorf

© Shutterstock

Spitsstaartbronzemannetjes (Lonchura striata) werden al in de zeventiende eeuw in Europa geïmporteerd.

Spitsstaartbronzemannetjes behoren daarmee tot de eerste vogelsoorten die uit verre exotische landen geïmporteerd worden. Vreemd genoeg zijn er in de loop der jaren slechts heel af en toe kweekverslagen gepubliceerd van deze 'oude' en in zo grote aantallen ingevoerde vogelsoort.

Volgens Russ (1898) werden in Duitsland tegen het einde van de negentiende eeuw vrij veel spitsstaart bronzemannetjes gehouden (een koppeltje kostte destijds 2,50 DM). In de periode 1920-1930 waren deze vogels echter nergens te vinden (R. Neunzig 1928).

Het reusachtig grote verspreidingsgebied strekt zich uit over heel zuid- en zuidoost Azië. Het loopt van Taiwan, Hainan en Zuid-China, van Sri Lanka en India tot

Bangladesh, Burma, Vietnam, Laos, Cambodja, Thailand, Maleisië; en van de Andamanen en de Nicobaren tot Sumatra en Bangka.

Ondersoorten

In de nieuwere literatuur worden een zevental ondersoorten aangehouden. Deze kunnen onderling behoorlijk in kleuren verschillen; met name met betrekking tot de kleur van de onderbuik. Het nominaatras, *Lonchura striata striata* (ook wel witstuitbronzeman genoemd) heeft een nagenoeg helder wit gekleurd onderlichaam (evenals drie andere ondersoorten). Het eigenlijke spitsstaartbronzemannetje (*L.s. acuticauda*) heeft net als twee andere ondersoorten een beige buikbevedering met een fijne, donkere streepjes/golfjesteekening. Andere, minder in het oog springende verschillen zijn het wel of niet aanwezig zijn van lichter gekleurde schachtstrepen en de kleur van de bruine veerpartijen die kunnen variëren van lichtbruin tot zwartbruin.

Zelfs Russ onderscheidt in 1898 al twee vormen:

1. Het gestreepte bronzemannetje (*Spermestes striata*), het huidige witstuit bronzemannetje en
2. het spitsstaart bronzemannetje (*spermestes acuticauda*), ook wel spitsstaartnon genoemd.

Weinig bekend

In de vogeltijdschriften is slechts zelden over deze vogeltjes bericht. In vogelboeken wordt de kweek over het algemeen als zijnde gemakkelijk aangegeven. Persoonlijk heb ik tegenovergestelde ervaringen opgedaan.

Wanneer men de drie kweekverslagen van Bielfeld (1990) Kuhmann (1987) en Siroki (1968) optelt komt men in totaal tot 23 jongen uit negen succesvolle broedpogingen. Een gemiddelde van ongeveer 2,5 jongen per broedsel. Men kan dan toch niet spreken van een bijzonder succesvolle kweek voor een vogelsoort die zich gemakkelijk zou voortplanten....

Pogingen 1 en 2

Mijn eerste spitsstaart bronzemannetjes kocht ik zo'n twintig jaar geleden. Drie vogels hadden een beige-keurige buik, de vierde was een witstuit-bronzemannetje. De vogels ondernamen verschillende broedpogingen, maar er werd niet één jonge grootgebracht.

Zo'n tien jaar geleden wilde ik nog eens met deze vogels proberen te fokken. Ik liet me vijf vogels toesturen door een fokker die me verzekerde dat het twee mannetjes en drie popjes waren uit een partij wildvangvogels. De bevedering zou er niet al te best uitzien; zo misten ze bijvoorbeeld allemaal hun staart. Toen ze arriveerden zagen ze er inderdaad bijzonder slecht uit. Zelfs dusdanig slecht dat

het maanden duurde voordat de vogels, zelfs bij een uitstekende verzorging en heel gevarieerde voeding, er iets beter uit zagen. Een paar zijn later dood gegaan terwijl ik de rest heb weggegeven.

Poging 3

De derde poging werd ondernomen toen bij een handelaar enkele goed geacclimatiseerde en in goede conditie verkerende vogels werden aangeboden. Er werden zes stuks gekocht die thuis gehuisvest werden in een keldervolière.

De vogels waren heel schuw en paniekerig; ook het latere kweekkoppel heeft z'n schuwheid nooit laten varen, zelfs na 'n jaar niet. Een van de vogels is in het begin gestorven en van de vijf overgebleven vogels bleken er na korte tijd vier te zingen. Dus beschikte ik net als bij de eerste poging over vier mannetjes en één popje.

Gelukkig zingen de mannetjes nogal vaak. En omdat alleen het mannetje zingt kan doorgaans al binnen enkele dagen vastgesteld worden welke vogels al dan niet de mannetjes zijn. Het is niet mogelijk om het geslacht vast te stellen aan de hand van kleur.

Toch is het mij later opgevallen dat bij mijn kweekkoppel het zwartbruine gezichtsmasker van het mannetje aan het voorhoofd en rond de ogen wat uitgebreider is dan dat van het popje. Mogelijk dat andere liefhebbers dit wel dan niet kunnen bevestigen.

Na een week zat het popje steeds bij hetzelfde mannetje en had zich dus een koppel gevormd. Toch werden de drie resterende mannetjes niet weggejaagd. Integendeel, af en toe zaten alle vogels dicht bij mekaar en verzorgden ze elk-anders verenkleed. Iets dergelijks heb ik bij al mijn andere nonnensoorten nooit waargenomen. Bij die vogels is het namelijk meestal zo dat, wanneer zich een koppel heeft gevormd, het paartje zich wat afzijdig houdt van de andere vogels. Het verzorgen van de veren gebeurde alleen door de partners onderling.

Dit lijkt dus een verschil te zijn tussen nonnen en bronzemannetjes. Ook bij de

Waldvang bronzemannetjes. © Horst Mayer

Java bronzemannetjes kon dit nauw contact binnen de hele groep vogels waargenomen worden. Zelfs na verloop van enkele maanden zonderden de koppels zich niet af van de rest van de soortgenoten. En omdat de Java bronzemannetjes hun zeer zachte liedje slechts zelden voordroegen, brachten ze mij vaak tot vertwijfeling. Zelfs na een half jaar was ik nog niet in staat om met zekerheid de geslachten van de vogels te kunnen vaststellen.

Geslaagde kweek

Na een poosje werd het koppeltje spitsstaart bronzemannetjes in een andere volièrte gehuisvest bij een koppel Peruduifjes (afmetingen van de volièrte 1.30 x 0.6 x 2.20 hoog).

De inrichting van de volièrte bestond uit

dicht struikgewas van verse dennentakken, enkele twijgen, twee nestkasten en twee open kanariënestkastjes voor de duifjes.

De bronzemannetjes begonnen meteen, boven in de struiken, een vrijstaand nest te bouwen. Het werd uitsluitend van kokosvezel gebouwd. Vervolgens gebeurde er drie maanden helemaal niets meer.

Eindelijk werd het eerste ei gelegd; in totaal zouden er vijf stuks gelegd worden. Na het vierde ei gingen de vogels vast broeden. Na 14 dagen kwam op de ochtend van de vijftiende dag het eerste jong uit het ei. Het vierde ei kwam pas de volgende dag uit. De jongen hadden een licht vleeskleurige huid en hadden op de rug en bij de vleugels een of twee witachtige donspluimen. De snavelpapillen wa-

Oudervogels met twee jongen (rechts mannetje). © H. Mayer

Jongen, 1 of 2 dagen oud © H.Mayer

Jongen, 4-5 dagen oud © H.Mayer

Jongen circa 9 dagen oud © H.Mayer

Jonge vogel, net uitgevlogen, 25 dagen oud © H.Mayer

ren aanvankelijk blauwwit, maar op een leeftijd van twaalf dagen waren ze helder wit gekleurd.

De vier jongen werden de eerste dagen goed verzorgd en ze groeiden prima. Naast droog opfokvoer kregen de vogels driemaal daags halfrijpe rode tros- en zilvergierst en 's morgens en 's avonds enkele meel- of buffalowormpjes. De wormen werden alleen opgenomen wanneer de vogels jongen hadden; de rest van het

jaar worden ze niet aangekeken.

Jammer genoeg stierven twee jongen toen ze ongeveer een week oud waren; ze werden toen onvoldoende gevoerd door de oudivogels. De twee anderen daarentegen werden goed verzorgd. Op de achtste en negende dag gingen de oogjes open. De jongen werden toen geringd met 2.5 mm ringen. Toen de jongen twaalf dagen oud waren kwamen de eerste vleugel- en staartpennen uit. Pas na 25

dagen verlieten de jongen voor het eerst het nest.

De jongen bleven nog een maand in de volière en werden toen uitgevangen omdat ze de volgende broedpoging verstoorden; ze zaten altijd alleen of met z'n tweeën in het nest. Het tweede legsel bestond uit vier eitjes. Ook deze keer hadden de vogels op een hoogte van ongeveer 1.80 meter een vrijstaand nest gebouwd. Na een broedduur van veertien dagen kwamen de eitjes uit. Ook deze keer begonnen ze vast te broeden na het leggen van het voorlaatste ei. De jongen werden echter slecht gevoerd zodat het ene na het andere jong stierf. Op eentje na, maar dat jong werd ook slecht gevoerd. Toen het uiteindelijk het nest verliet was de bevedering nog niet compleet en na enkele dagen lag ook dit jong dood op de bodem van de volière.

Het koppel ondernam daarna geen broedpoging meer en het werd de rest van de zomer in een grote buitenvolière gehuisvest. In het najaar bleek, bij het uitvangen van de vogels uit de vijf meter lange vlucht, hoe vliegensvlug deze bronzemantjes zijn en hoe ze steeds weer het vangnet wisten te ontwijken. Bovendien verstopten ze zich telkens in de struiken en bleven daar zitten. De jongen voltooiden hun jeugdruil overigens al op een leeftijd van tien weken!

Ook Siroki (1968) geeft een ruiperiode van tien tot elf weken aan. Dit terwijl andere schrijvers toch een ruil aangeven van vijf maanden tot zelfs zes maanden (Bielfeld) of vier tot vijf (Kuhlmann 1987). Mogelijk speelt bij deze lange ruiperiode een lage temperatuur een grote rol. Mogelijk ook de voeding.

Literatuur

Bielfeld, H. (1990): Vom Spitzschwanz-Bronzemänchen; GW, Heft 11
 Siroki, Z. (1968): Zum Brutbiologie des Spitzschwanz Bronzemänchen =; GW, Heft 6
 Kuhlmann, A. (1987): Das vernachlässigte 'Ur Mävchen', AZ-Nachrichten Heft 7.

© Pieter van den Hooven

EE congres Konjic Bosnië-Herzegovina

© Klaas Snijder

Jaarlijks organiseert de Entente Européenne haar jaarlijkse congres. Doel van deze meeting is om een beleidsbepalende en diertechnische vergadering te houden, waarin het ontmoeten en het netwerken minstens zo belangrijk is. De vijf diergroepen; Cavia's, Konijnen, Sierduiven, Hoenders en Vogels, komen daar samen tijdens de afsluitende Algemene Vergadering, maar houden apart van elkaar elk twee vergaderingen, waaronder een standaardcommissievergadering. Dat laatste slaan we bij de Sectie Vogels over. Want waarom zouden we het werk van wat we binnen de COM al gemaakt hebben nog eens overdoen?

Zwitserse kooi

De meeting van de Sectie Vogels ging dit keer opmerkelijk genoeg amper over vogels, maar des te meer over de beperkingen die onze hobby door de nationale- en de Europese politiek opgelegd krijgen. Uitgebreid zijn een aantal lidstaten hierover aan het woord geweest, zoals de Zwitsers, die door de overheid minimummaten voor tentoonstellingskooien opgelegd hebben gekregen. De afmetingen van de kooien zijn flink groter dan bij ons en als extra voorzien van een gedeeltelijke afscherming aan de voorkant van de kooi waarachter de vogel zich terug kan trekken. Tijdens de keuring wordt deze verwijderd. De kooi op de foto is voor vogels van de grootte van neophema's tot rosella's. Grote papegaaien moeten minstens een kubieke meter aan kooi hebben en de universeelkooi zoals wij die kennen is een paar centimeter kleiner dan de kooi op de foto. Gevolg? Niemand heeft deze kooien en daarom heeft de Zwitserse Vogelbond een aantal kooien voor de verhuur aangeschaft voor verenigingen die zich niet laten ontmoedigen. Het aantal

wedstrijden is desalniettemin verschrompeld tot een handjevol shows waarbij de corona natuurlijk ook een negatieve rol gespeeld heeft. De Zwitserse delegatie verzuchtte: "Hadden wij jullie simpele Europese regels maar!"

UBN

En dat is nu juist waar wij over klagen. Half mel kwam "Europa" plots met een plan tot registratieplicht (soort van UBN-nummer) voor hoenderachtigen en watervogels. Voor de NBvV zijn dit de kwartels en andere grondvogels, maar voor KLN geldt dit dus voor al haar tentoonstellingsvogels. Vanuit de Nederlandse Overheid is KleindierNed getipt om hier massaal tegen te protesteren via een openbare consultatie op de website van de EU. De Nederlandse Overheid zit namelijk niet te wachten op deze administratieve moloch die zeer waarschijnlijk niets gaat bijdragen aan het voorkomen van dierziekten, zoals de vogelgriep. KleindierNed kwam direct in actie samen met de EE en riep leden op om te protesteren. Ook COM kreeg het verzoek om haar achterban te mobiliseren. In de laatste dagen liep het aantal Nederlandse protesten op tot ongeveer 450. De Belgen waren goed voor ongeveer 700 protesten en uit de andere landen kwamen ook nog een paar honderd reacties. Uiteindelijk werden dit 1950 reacties, maar dat is veel te weinig. De EU schrikt echt niet van 1950 reacties, daar ze gewend zijn om soms honderdduizenden reacties te krijgen bij andere onderwerpen die de mensen blijkbaar meer interessant vinden. Dit is een terugkerend probleem binnen de hobbydierenliefhebbers. Vaak wordt gedacht dat het vast wel wat mee zal vallen.....het zal mijn tijd wel duren.... Droom lekker verder, zou ik willen zeggen.....

Samenwerking KleindierNed, EE en COM

Sinds vorig jaar is de Nederlander Erik Apperlo voorzitter geworden van de Commissie Dierenwelzijn en regelgeving binnen de EE. Erik is, als dierenarts, zeer goed ingevoerd in de materie en komt uit de gelederen van KLN en is daarmee ook gekoppeld aan KleindierNed. De Nederlandse aanpak begint stilaan aanzien te krijgen, zowel bij de EE als ook bij de overheid en deze weet ons dan ook steeds beter te vinden en wij hun.

Dit is ook de COM niet ontgaan. Zeker na het debacle van Piacenza ziet men in dat de Noord-Europese problemen inmiddels ook Zuid-Europese problemen zijn. Met Albert Zomer heb ik hier al vaak over gesproken en samen zijn we het er over eens dat een samenwerking tussen de grote bonden een must is. Tijdens de Mondial in Turkije, afgelopen november, hebben we dit ook bij Carlos Ramoa aangekaart. Ideaal zou zijn wanneer de EE, COM en KleindierNed samenwerken in één organisatie om op die manier een lobby in Brussel te starten en indien nodig de leden van alle hobbydierenbonden te activeren om zo in een grote gecoördineerde actie Brussel te bewerken. Niet afzonderlijk, maar samen staan we sterk.

In dat licht bekeken was het goed om te zien dat op mijn afscheidsreceptie als voorzitter van de NBvV de delegaties van KleindierNed, Duitse vogelbonden, Belgische vogelbonden, Aviornis en de Sierduivenbond kennis konden maken met COM president Carlos Ramoa. Een ontmoeting die inmiddels heeft geleid tot een eerste Zoom ontmoeting tussen EE, COM en KleindierNed, waarin afgesproken is om vanaf nu gezamenlijk op te trekken, gegevens uit te wisselen en een strategie te bepalen.

Resultaat: Een Nederlands netwerk (KleindierNed), een Europees netwerk (de EE) en een Mondiaal netwerk (COM) dat nu, na een jarenlange lobby, samengesmeed is tot één sterk netwerk.

EE-Vogelshow in Oostenrijk

Verder heeft het EE-congres voor de "vogels", naast het uitwisselen van kennis en bijzonderheden, nog een aantal zaken opgeleverd. Na jarenlange afwezigheid schoof Oostenrijk weer aan. Met de Oostenrijkse RÖK is nu afgesproken om in 2023 een EE-vogelshow te gaan organiseren. Niet een beperkte "ras-senbezogene", maar een totale EE-vogelshow, met als inzet het Europese Kampioenschap EE. Een mooie kans voor onze kwekers, maar ook, bij voldoende deelname, een kans voor een aantal keurmeesters om internationaal te keuren. Voorafgaand aan deze show zijn we van plan om een keurmeester scholing te organiseren, waarin de nieuwe kleurslagen en zoals de Duitsers dit zo mooi noemen, übertypisierung extremerkmale, centraal staan. Meer info volgt te zijner tijd.

Nut?

Nu worden we weleens geconfronteerd met de vraag of het bezoek van die buitenlandse congressen wel zin heeft. Volgens sommigen zijn we slechts "opvreter op kosten van de bond!". Misschien dat het nut nu wat duidelijker is. En tot slot nog enkele anekdotes.

Wachten, wachten, wachten....

De reis naar het congres begon op woensdagochtend om 6.30 uur in Joure alwaar Erik Apperlo en Klaas van der Hoek aansloten om samen naar het overvolle Schiphol af te reizen. Na twee uur wachtrij waren we eindelijk door de beveiliging en kon de vliegreis aanvangen (op dat moment nog niet wetende wat ons die dag nog te wachten stond.)

Het begon met een afmelding van Henk Jansen die administratieve problemen had bij het inchecken met als gevolg een vervroegde terugreis naar huis. Onze reis ging verder prima, tot Zagreb waar we moesten overstappen. Een schitterend mooi vliegveld en totaal verlaten en dus een schril contrast met Schiphol. Maar aangekomen bij de check-in voor de transfer bleek er helemaal geen vliegtuig naar Sarajevo te gaan, ondanks onze reservering. Pas om 22.00 uur 's avonds en dus niet om 13.30 u. konden we verder reizen. Gelukkig konden we wel overgeboekt worden, maar dat betekende wel dat we acht uren rondhangen voor de boeg hadden..... Dus geen biertje op het hotelterras (28 graden Celsius) waar we ons op verheugd hadden, maar rondhangen op het vliegveld. Uiteindelijk na een korte vlucht naar Sarajevo en nog een nachtelijke busreis naar Konjic, arriveerden we rond 01.00 uur in een totaal uitgestorven hotel. (Volgende ochtend om 08.00 uur aanvang Hoofdbestuursvergadering) ...

Het vier dagen durende congres verliep verder goed en er was ruimte voor ontspanning en gezellig netwerken met een biertje, maar het is best wel inspannend en met name door het veelvuldig gebruik van het Duits is dat erg vermoeiend. Op zaterdagmiddag, na sluiting van het congres was er nog een uitstapje naar Unesco Werelderfgoed stadje Mostar. Bekend om zijn markante brug die in de laatste oorlog vernietigd werd en weer opgebouwd. De sporen van de oorlog zijn, heel confronterend, nog overal zeer nadrukkelijk aanwezig in het hele land.

De terugreis ving aan op zondagochtend 7.00 uur richting vliegveld Sarajevo. Hier aangekomen moesten we wachten tot 14.30 u voordat we konden vliegen, maar niet rechtstreeks naar Schiphol, maar eerst nog naar Istanbul in Turkije! En vervolgens naar Schiphol waar we rond 22.00 uur arriveerden. Tot slot nog ander halfuur in de auto naar Joure en daarmee was het congres weer achter de rug. Overigens, de lange wachttijd in Sarajevo heeft nog een voordeeltje gehad, namelijk de tijd om dit verslag te maken.

Brussel

De,

Geel- en witvleugels bij de grasparkieten

Sieb Harkema

Kleurplaat Onze Vogels, oktober 1961

"Ziet u de koninklijke vogel al voor u? Prachtig heldergroen, mooi egaal in een fijne tint. Als een koningsmantel liggen de gele vleugels op zijn rug, Zilver, puur geel als goud!"

Juweeltjes

Deze juweeltjes zijn er niet, helaas...! Dit is een citaat uit het boek: "Ik kan vogels houden" door S.J. Houtenbos en J.P.A. Willems. Ongeveer terzelfder tijd dat ik deze zinnen had gelezen en verrukt was over het beeld dat het opriep kwam mijn tweede "Onze Vogels" in de brievenbus. Ik was een maand eerder lid geworden van de vogelvereniging. Tot mijn verrassing zaten er dat jaar (1961) getekende losse kleurplaten als inleg in het blad. Ik weet nog dat mijn eerste nummer (sept '61) een kleurplaat had met nonnen, maar het tweede nummer voor mij, bevatte een

kleurplaat van grasparkieten (okt '61): een mooi getekende plaat door ene P. Bakker met daarop een kobalt en een violette grasparkiet. Na het bestuderen van die plaat en denkend aan bovengenoemd citaat van Houtenbos, stond mijn besluit vast: "Ik ga violette witvleugels kweken! "Zo zijn er wel meer jeugdromen begonnen en even snel weer door de werkelijkheid ingehaald!

Ik heb in werkelijkheid nooit ook maar één violette (kleur)grasparkiet in mijn bezit gehad, laat staan een witvleugel. Ze waren in de buurt gewoon niet te koop of misschien zelfs niet aanwezig. Wel ging ik door met grasparkieten kweken, maar toen dat na een aantal jaren wat serieuzer werd, kwamen de "Engelse" op de markt en ging de interesse over van kleur naar postuur. Veel jaren met verschillende shows, oprichten van parkietenclubs, grote parkieten erbij houden, keurmeester worden, T.C. lid worden enz. gingen voorbij, totdat omstreeks '88, '89 het parkietenlampje langzaam uitging. De volières werden verbouwd tot een grote gezelschapsvolière met vele soorten vogels en tropen in de broedkooien. Later een specialisatie in Amerikaanse slijzen.

Totdat!

Totdat het bloed kruipt waar het niet gaan kan: grasparkieten! Ik kreeg een beetje heimwee naar de grasparkiet. Ik kocht voor de aardigheid één koppeltje. Ongeveer terzelfder tijd kwam een oproep van oud-grasparkietenkeurmeesters om elkaar nog eens te ontmoeten. Wie het zei, of wanneer het genoemd werd weet ik niet meer maar ineens lag het woord geelvleugel / witvleugel in combinatie met het boek van Houtenbos op tafel. Ik had daar al eens over nagedacht toen de mutatie van de spangle

verscheen. Een vogel met gereduceerde vleugeltekening en een nagenoeg volledige lichaamskleur! Dit zou een begin kunnen zijn voor de Geel/Witvleugel. Immers als je die vleugeltekening verder zou kunnen reduceren en de lichaamskleur kon behouden dan kwam de "koninklijke vogel" van Houtenbos in zicht.

De vleugeltekening reduceren hoe doe je dat? Mijn plan: Zoek spangles met zo min mogelijk tekening en zoek volkleur grijsvleugels. De (te) weinige tekening van de spangles verzachten met de grijsvleugelfactor en de lichaamskleur zoveel mogelijk in stand houden met de vollere kleur van de volkleur grijsvleugel.

Probeerse!

Het hoefden van mij geen postuur grasparkieten te zijn. Het ging om het probeerse! Ik zocht op vogelmarkten naar "slechte" spangles en naar goede volkleur grijsvleugels. Tot mijn verbazing zag ik bij diverse handelaren al vogels die een heel eind in de richting schoten van wat ik voor ogen had. Zou de praktijk mijn theorie al hebben ingehaald? Ik heb een aantal van die vogels gekocht en ook wat spangles en een sporadische volkleur grijsvleugel. Het eerste jaar al kwam er één vogel uit (een hemelsblauwe witvleugel) die voldeed aan de verwachting. Weliswaar wat opgebleekt hemelsblauw maar met een zuiver witte vleugel. Met de jongen van het eerste jaar heb ik verder gekweekt en ziedaar, het tweede jaar al meer blank vleugels.

Helaas was ik begonnen met vogels zonder de donkerfactor. Die moest ik er dus in halen. Ik kocht een mauve (D.D.) popje. Paarde dit aan een hemelsblauwe witvleugel. Een jong uit dit koppel (kobalt

opaline pop) paarde ik weer aan een hemelsblauwe witvleugel en uit die paring kwamen meerdere witvleugels, zowel hemelsblauwe als kobalt. Daarna paarde ik blankvleugel keer blankvleugel en de meeste jongen daaruit waren blankvleugels en een enkele spangle of grijsvleugel en een dubbelfactorige spangle (dus geel of wit).

Ik doe dit experiment nog te kort om met zekerheid de juiste vererving aan te kunnen geven, maar logischerwijs zou je er van uit kunnen gaan dat de vererving van grijsvleugel en spangle gewoon in stand blijft. Een geel/witvleugel is dus een vogel die enkelfactorig spangle en dubbelfactorig grijsvleugel is!

Vrij eenvoudig

Voor de grasparkietenkwekers: "Het is dus vrij eenvoudig om geel- of witvleugels te

kweken" En voor hen die in het bezit zijn van goede violetten zou ik zeggen: Waag eens een gok!!

In "The budgerigar" mei/juni 2021, hét grasparkietenblad uit Engeland, dat ik kreeg van Arie Versluis, stonden kleurenfoto's uit Australië met vogels die hetzelfde uiterlijk hadden als die van mij. Men dacht daar aan een nieuwe mutatie maar ik heb de foto's goed bekeken en ik ben er eigenlijk van overtuigd dat dit ook onbewuste nakomelingen zijn van de paring van volkleur grijsvleugels en spangles. Dit waren postuur grasparkieten, maar daar werkt het uiteraard net zo!

Natuurlijk is dit schrijven niet bedoeld om aan te geven dat ik iets nieuws zou hebben uitgevonden! Het kan best zijn dat er op meerdere plaatsen in ons land al dergelijke (al dan niet bewust) vogels

zijn gekweekt. Het is alleen maar om aan te geven wat er mogelijk is. Ik kreeg vroeger al veel vragen over de "imitatie-geelvleugels"; vaak naar aanleiding van het boek van Houtenbos. Hij probeerde hier de geelmaskerfactor een bijdrage aan te laten leveren. Wij weten nu dat dit geen enkele invloed kan hebben! Maar zie hier een nieuwe (wel degelijk mogelijke) uitdaging voor de liefhebber van de kleuren grasparkiet!

se/

De,

De (Lancashire) zijn mini vorm de Rheinlander

Rein Grefhorst

De Rheinländer is een postuur ras dat in 2006 door de COM als nieuw postuur ras werd erkend.

Deze vogels werden omstreeks 1980 in het Rijngebied door de heer Nofke gekweekt als kruisingen tussen gele Glosters en witte Japan Hoso's, dus wel meteen begonnen met de kleinere vogels.

De erkenning had nogal wat voeten in de aarde. In 1993 was het de eerste keer dat het ras werd voorgesteld aan de COM; deze vogels behaalden toen niet de door de COM gehanteerde regels dat de vogels gemiddeld minimaal 87 punten moeten behalen.

Dus dat vroeg van de liefhebbers duidelijker regels en verder verfijnen van de vogels.

In 2005 werd na bijstelling opnieuw een poging ondernomen om de vogels erkend te krijgen, toen voorzien van prachtig informatiemateriaal. Helaas moest in dat jaar de COM wedstrijd in Zutphen worden gecancelled vanwege een vervoersverbod in verband met, ja u leest het goed, VOGELGRIEP. Ook toen al een groot probleem.

Maar gelukkig bracht de show in Reggio Emilia een uitkomst; daar werden de vogels door de aangestelde COM keurmeester opnieuw beoordeeld met toestemming van bestuur COM en daar behaalden de vogels voor de derde maal de vereiste punten en was de erkenning daar.

De Rheinländer of moeten wij zeggen een mini vorm van de Lancashire. Ze zijn erkend als kuif- en gladkop.

* Kuif hoefijzervormig. Het middelpunt ligt centraal. Nekbevedering moet glad aansluiten zonder kuifkenmerken. Kop breed, afgevlakt met wenkbrauwen. Me-

lanine in de kuif is toegestaan maar mag niet verder in de nek doorlopen dan de denkbeeldige lijn midden snavel midden oog.

* Vorm slank en elegant. Borst en rug vol en licht afgerond. Hals/nek stevig, met een lichte inval.

* Bevedering strak en aangesloten.

* Poten fijn en in verhouding. Licht gebogen. Dijen zichtbaar.

* Staart smal met lichte V-vorm. Licht afhangend

* Houding: opgericht - 85°

* Kleur: Eenkleurig, rood, wit en geel

Wanneer we het over de kleur hebben dan moet deze kleur egaal van tint zijn.

Rood betekent dat de vogel op gekleurd moet zijn, gelijk een kleurkanarie.

Na vele jaren met succes kweken is een kritische beoordeling wel een must, met name het doorlopen van melanine in de nek zal leiden tot het 'niet keuren van een vogel'. Toen enkele jaren geleden op de COM wedstrijd veel vogels niet werden gekeurd omdat de melanine te ver doorliep in de nek, heeft de Technische Commissie besloten dat hier iets mee moest gebeuren. Er is toen besloten om het te ver doorlopen in de nek te bestraffen al naar gelang het te ver doorlopen. Dit is ook vermeld in de aanvullende informatie van de standaard van de Rheinländer. Er moet dan wel sprake zijn van bontvorming in de nek en niet van het iets overhangen van de kuifbevedering in de nek. Alleen in de kuif is melanine toegestaan; de poten, nagels en snavel mogen geen bont laten zien, want ook dan geldt 'niet keuren van een vogel'.

Uiteraard mag de gladkop variant geen melanine tonen in het kuifgedeelte en moet dus helemaal egaal wit, geel of rood zijn.

De Rheinlander op deze foto heeft een goede lichaamsvorm. De houding moet nog wat meer opgericht. De melanine loopt te ver door in de nek, wat bestraft zal worden met een of meer punten. De kuif sluit mooi aan boven de snavel. De bevedering in de borst stoort iets.

© Fons Mertens

Ook de grootte (12 cm) en de vorm zijn een belangrijk criterium.

De kop van de gladkop zal iets afgevlakt lijken, wenkbrauwen moeten aanwezig zijn.

De kuif mag tot de bovenkant oog lopen, maar mag beslist niet over het oog hangen.

use!

De,

De kweek

De Rheinländer is over het algemeen een goede kweekvogel die de jongen prima zelf groot brengt.

Wel is het aan de kweker om de koppels goed samen te stellen. Hiermee bedoel ik het goed kijken naar de schimmel en intensiviteit.

Ook half intensieven zijn nodig voor de kweek, wat minder voor de wedstrijden. Deze half intensieven zijn prima om te ko-

men tot kuifvogels met een prima sluitende nekbevedering.

Maar je kweekt niet alleen voor de wedstrijden, maar je moet ook als kweker zelf zorgen voor kweekvogels om de jaren daarna weer goede wedstrijd vogels te kunnen kweken.

Dus kweken is zeker ook vooruitzien.

Bekijk als liefhebber ook de standaardisen van de vogel. Wanneer je deze niet

goed kent kun je ook geen goede tentoonstellingsvogels kweken.

De standaardisen zijn in te zien op de website van de NBvV (www.nbv.nl): 'TT'-standaardisen'-Download hier de standaardisen'- 'Standaardisen' - 'standaardisen postuur 2022'

Ik wens de kwekers veel succes met het kweken van dit prachtige postuur ras.

COLUMN

Keurmeester 141

Het blijft lastig wanneer een vogel niet beoordeeld (NB) wordt of wanneer niet gekeurd (NG) wordt en wat de gevolgen daarvan zijn. Dat ligt niet aan de keurmeesters, maar aan hun belangenorganisatie: de keurmeestervereniging (KMV) van de NBvV. Daarom wordt dit aan begin van het keur seizoen nog eens onder de aandacht gebracht.

Louis van Kelckhoven

We beginnen met de eenvoudigste regel: wanneer worden vogels niet gekeurd? Antwoord: vogels worden niet gekeurd wanneer ze niet in het vraagprogramma staan. Bijvoorbeeld hybriden van duiven, hybriden van vruchten- en insectenetende vogels en hybriden van lonchura's. Bastaarden van deze groepen vogels worden niet gevraagd. Wat niet in het vraagprogramma staat wordt niet gekeurd (NG).

In het verleden werd afdelingen geadviseerd om vogels met NG op de keurbrief van de wedstrijd te verwijderen. Daar is de keurmeestervereniging op teruggekomen. Vogels die niet zijn gekeurd hoeven niet naar huis.

Een vogel wordt niet beoordeeld (NB) en wel weggestuurd wanneer het een onherstelbaar gebrek betreft, als gevolg waarvan de vogel in zijn dagelijks welbevinden wordt gehinderd. De keurmeestervereniging geeft daarvan elf voorbeelden. De meest voor de hand liggende redenen waarom vogels niet worden beoordeeld en dus van shows moeten worden verwijderd, zijn dik zitten en het vertonen van onherstelbare beschadigingen aan snavel, ogen en poten.

Ook vergroeiingen van veren, het missen van nagels (of juist te lange nagels hebben) en het zichtbaar aanwezig zijn van luizen en/of mijten, zijn voor een keurmeester redenen om een vogel niet te beoordelen (NB) en de organiserende vereniging te vragen het dier van de show te verwijderen.

Natuurlijk maken wij het onszelf als keurmeesters onnodig moeilijk met NB en NG en het al dan niet van de show verwijderen. Misschien zouden we dat onderscheid niet willen moeten maken. Alleen aangeven wanneer een vogel niet gekeurd (NG) wordt en het voor de rest aan het gezonde verstand van de keurmeester en de organisatie overlaten.

Maar binnen de NBvV zijn we nu eenmaal

dol op regeltjes, al daalt het besef dat dat allemaal wel wat minder kan steeds verder in. Zo studeert de KMV op het vereenvoudigen van de regels voor het toelaten van nieuwe mutaties en mutatiecombinaties tot het vraagprogramma.

Nog even terugkomen op de voorgaande column: het gemengde huwelijk tussen de spitsstaart bronzenman en de bruinborst rietvink bleek toch vruchtbaar. De zelfgezochte verbintenis resulteerde in vijf geringde jongen. Het gebruikelijke verhaal: wat je wilt krijg je niet en waar je niet op zit te wachten wordt je in de schoot geworpen.

Als deze hybriden contrastrijk zijn en beide ouders goed herkenbaar zijn, is het leuk om ze dit najaar eens te laten zien. Niet gekeurd, hybriden van lonchura's worden niet gevraagd (met uitzondering van bastaarden met rijstvogels), net wat u zegt, maar ze mogen wel op de stelling blijven staan.

ysel

De

Bondsmededelingen augustus 2022

NBvV

Op vrijdagavond, 17 juni 2022, tijdens de feestavond van VV Vogelvreugd te Wierden (W-25) werd Hans Oude Breuil, door voorzitter NBvV Albert Zomer, verrast met een onderscheiding van de NBvV. Na 27 jaar had Hans Oude Breuil te kennen gegeven te stoppen in de Oorkonde Commissie van de NBvV. Deze Oorkondecommissie bestaande uit 3 personen, te weten Pieter van der Hooven, Tinus de Graaf en Hans beoordeeld of vogels die gekweekt, gemeld en geshouwd worden op de NK inderdaad voor een oorkonde 1ste kweek in aanmerking komen. Geen makkelijke opgave daar de criteria nogal hoog liggen. De vogels moeten raszuiver zijn, niet een ondersoort zijn en inderdaad voor

het eerst gebracht worden, met bijbehorend kweekverslag en foto's van de kweek. Na aanmelding volgde dan een onderzoek door de commissie. In de periode vanaf 1995 werd 1 op de 3 aanmeldingen voor deze oorkonde afgewezen en dat waren er tientallen. Een omvangrijke, analyserende en administratieve job, zonder hierbij als commissie op de voorgrond te treden. Hans heeft tevens alles wat hij aan aantekeningen van zijn voorganger Dirk van der Molen had gekregen gedigitaliseerd en gearchieveerd. Hans geniet natuurlijk bekendheid als voormalig keurmeester tropische vogels en was een graag gezien, maar ook kundig keurmeester. Ook is hij jaren docent Vruchten- en Insectenetende vogels geweest voor de keurmeesters

in die categorie. Vanwege de gezondheid van zijn echtgenote Willie heeft Hans de taken opgegeven. Een zeer verstandige en begrijpelijke keuze. Hans mocht de speld Bijzonder Gewaardeerd Lid NBvV in ontvangst nemen en voor Willie was er een mooie bos bloemen namens de NBvV. Hans kennende zal hij nog wel actief blijven, daar waar hij kan, bij zijn vereniging in Wierden.

DISTRICT LIMBURG

Zaterdag 4 juni hebben de leden herdacht dat 60 jaar geleden VV Elsene Nieuwstadt is opgericht. Helaas is van de oprichters niemand meer onder ons, maar er werden toch leuke anekdotes over de beginjaren verteld. In de afgelopen 60 jaar werden vele successen behaald o.a. 31x Limburgs Kampioen, meer dan 300 Nederlandsen

kampioenschappen zijn er behaald en meer dan 35 wereldkampioenen.

Tevens werd Math Schreurs gehuldigd door voorzitter Daniel Neutgens voor zijn 50-jarig lidmaatschap bij VV Elsene en bij de NBvV. Vele van bovenstaande successen werden ook door Math behaald: tot op heden maar liefst 11 x wereldkampioen en hij is nog niet klaar! Math werd in 2017 algemeen Nederlands kampioen tijdens Vogel 2017 Apeldoorn en behaalde bij de speciaal clubs BEC en SEC vele prijzen.

Onder genot van lekker glaasje bier en

een heerlijke BBQ werd nog lang genoten van alles. Namens het district bestuur Limburg hebben de heren Dhr. Lei Smeets en Ger Souren de Venlose Vogelvereniging EKVV 51 gehuldigd voor haar 70 jarig bestaan. Tevens werden een drietal leden gehuldigd wegens diverse jubilea, waaronder Wim Bastiaans (6e van links) die tevens voor zijn verdiensten voor de vereniging benoemd werd tot erelid. Op de foto de jubilarissen met hun vrouwen en het bestuur van EKVV 51 en Lei Smeets en Ger Souren.

DISTRICT UTRECHT

Eigenlijk had het jubileum al vorig jaar gevierd moeten worden, maar door de corona konden we niet eerder bij elkaar komen. Op 25 mei 2022 was het dan zover dat Louis Rijff, 89 jaar inmiddels, bij de Eerste Vereniging van Vogelvrienden Almere in het zonnetje gezet kon worden. Na ruim 40 jaar lid van Avinatura in Amsterdam te zijn geweest vond Louis, na zijn verhuizing naar Almere, onderdak bij de EVVV in Almere. Door zijn nuchterheid, pragmatisme en humor is hij steeds een drijvende kracht geweest in onze vereniging. Helaas gaat het de laatste jaren wat minder met zijn gezondheid, zodat het komen naar de ledenavonden wat lastiger is geworden. Maar deze avond moest hij er bij zijn en

hebben wij hem opgehaald.

De voorzitter van district Utrecht, Ronald van der Putten, was speciaal overgekomen om Louis toe te spreken en hem de bijbehorende versierselen opgespeld.

Daarna werd hem nog een speciale oorkonde overhandigd door de secretaris van de EVVV.

DISTRICT ZUID-HOLLAND

Bij VV Westland werd Dhr. Jaap Baljeu gehuldigd wegens zijn 50-jarig lidmaatschap lid van de NBVV.

DISTRICT GELDERLAND

Onlangs heeft Vogellust Elst 5 jubilarissen gehuldigd en in het zonnetje gezet, waarvan 2 jubilarissen al 60 jaar lid zijn van Vogellust en de NBVV.

Wim (W.T.H.) Theloosen, 60 jaar lid. Wim kweekt al vele jaren prachtige kanaries. Hij is daarmee zelfs winnaar bij de COM geweest. Daarnaast heeft Wim vele jaren bestuursfuncties bekleed. Zo was hij o.a. lang ringcommissaris. Daarnaast is hij nog steeds lid van de tt-commissie. Niets ontgaat Wim en hij zet de puntjes op de i. Wij danken Wim van harte voor al die jaren lidmaatschap en steun aan de club.

Theo Coenen, 60 jaar lid. Bijzonder is dat Theo al heel lang geen vogels meer heeft. Toch is hij Vogellust trouw gebleven en heeft hij vele jaren in de

tt-commissie gezeten. Wij danken Theo ook van harte voor al die jaren lidmaatschap en steun aan de club.

Tijdens een gezellige middag in 't Dorpshuus in Varsselder, onder het genot van een hapje en drankje heeft de vogelvereniging 'de Vogelvreugde' zaterdag 18 juni het uitgestelde 60

jarig jubileum gevierd. In 1960 hebben een aantal vogelliefhebbers de eerste tentoonstelling georganiseerd waarna in juni 1961 de vereniging is opgericht. Vorig jaar kon het geplande jubileum feest door de Corona niet doorgaan. Tijdens deze middag hebben wij een 9 tal jubilarissen gehuldigd waaronder 2 leden die al vanaf de oprichting lid zijn. De jubilarissen werden door districtsbestuurder Theo Heijmensens lovend toegesproken en voorzien van een speldje met het aantal jaren dat zij lid zijn en een boekje bloemen. Gehuldigd zijn o.a. : Willem van Aaken en Henny Hartjes (60 jaar) en Theo Bedeker en Bennie Kok (50 jaar).

De Vogel

De

DISTRICT FRIESLAND

Vrijdag 17 juni 2022 is Wieger Elzinga gehuldigd vanwege zijn 60-jarig lidmaatschap van vogelvereniging De Fûgelfreonen uit de Westereen. Het speldje van dit jubileum is uitgereikt door de districtsvoorzitter van Friesland de heer Sicco Veenstra. De heer Elzinga is nog steeds actief lid van de Fûgelfreonen en kweekt nog steeds Gloster kanaries.

Jubilea

Jubilarissen 25 jaar

G. Betzels, afd. Venlo 1 (450); T. te Boekhorst en W. Diks, afd. Uift (U02); R. Verkade, N. van Dijk en C. de Haan, afd. Westland (W03); Mevr. J. ter Haar-Opperman en M. Peters, afd. Rhenen (R07); B. Veulings, afd. Elst (E13); V.A.M. Vaarhorst en J.H.M. Eidhof, afd. Wierden (W25); E. Theuns, afd. Sint Willebrord (W04).

Jubilarissen 40 jaar

W. Bastlaans en G. Lommen, afd. Venlo 1 (450); H. Hengeveld, afd. Uift (U02); P. van Kruistum, afd. Rhenen (R07); M. Jansen en W. Cornelissen, afd. Elst (E13); H. Lourens, afd. Lochem (L19); W. Maenhaut, afd. Uzendijke (Y02); G.J. Gierveld, afd. Wierden (W25); A. Verkerk, afd. Krimpen a/d Ussel (K04); E. Wagemakers, afd. Sint Willebrord (W04).

Jubilarissen 50 jaar

B. Westerik, afd. Denekamp (D11); J. Veenstra en J. Willems, afd. Roden (R01); T. Bedeker en B. Kok, afd. Uift (U02); J.

DISTRICT NOORD-BRABANT WEST

Dinsdag 21 juni is tijdens de ledenvergadering van de Vogelvereniging De Gekleurde Zanger uit Sint Willebrord de heer Jac Knobel gehuldigd wegens zijn 50 jarig lidmaatschap van de NBvV alsmede de Gekleurde Zanger.

Vanuit de vereniging ontving Jac Knobel enkele geschenken waaronder een boeket bloemen en een tegoedbon. Door de districtsvoorzitter Jack Burn werden de bijbehorende versierselen uitgereikt. Waarbij de felicitaties van uit de NBvV aan de heer Jac Knobel werden overgebracht.

Hierbij werd stevens tilgestaan bij het rijke vogelleven van de heer Knobel. De eerste jaren vooral als kanarie kweker en daarmee werden een groot aantal prijzen behaald. Na deze perio-

de heeft hij zich verdiept in het houden en kweken van tropische vogels. Ook hierin bleek hij een topper te zijn. Met deze vogels werd hij een aantal keren wereldkampioen.

Baljeu, afd. Westland (W03); B. Timmer, afd. Lochem (L19); M. Schreurs, afd. Nieuwstadt (N23); J. Knobel, afd. Sint Willebrord (W04).

Jubilarissen 60 jaar

L. Rijff, afd. Almere (A39); W. van Aaken en H. Hartjes, afd. Uift (U02); W.T.H. Theloosen en Th. Coenen, afd. Elst (E13); W. Elzinga, afd. Zwaagwesteinde (Z14).

Ereleden

W. Bastlaans, afd. Venlo 1 (450).

Overledenen

J. Dobbelaar uit Hengstdijk was erevoorzitter van V.V. "Zang en Kleur", afd. Kloosterzande (K11).

A.T.J. Verbeet, Esch (E32); M. Zegers, Barneveld (V32); A. Akkermans, Teteringen (T11); H. van der Kop, Heythuysen (H49); A. Verkerk, Krimpen a/d Ussel (K04); T.H.M.G. Lommers, Drunen (D28); G. Gerritsma, Sneek (J01); J. Sijmons, Hoorn (H93); M. Sanders, Eindhoven (E14); W.A.C. Bogaart, Eindhoven (E14).

Wij wensen alle nabestaanden veel sterkte bij het verwerken van hun verlies.

Heden 14 juni 2022 is ons ontvallen onze oud voorzitter en ere lid

Manus Kuipers

Hij was 33 jaar voorzitter en bijna 50 jaar lid van onze vereniging. Wij verliezen een man die altijd in woord en daad klaar stond voor onze vereniging. Nooit was iets teveel.

Wij wensen zijn vrouw en kinderen en verdere familie veel sterkte toe.

Namens bestuur en leden Vogelvreugd Heeswijk-Dinther

Ussel

De

ERELEDEN

L.M.G. Bertina, C. van Elven, H. de Geus, R. Grefhorst, J. Heesakkers, H.P.G.M. van Hout, J.A.M. Kerkhof, P.J.F. Klören, T.J. Koenen, C.G. Maandag, S. Munniksma, K. Srijder, Mr. H.J.M. Stienen, H.K. v.d. Wal, C.W. Westland, W. Zijlstra.

LEDEN VAN VERDIENSTE

J.J. Aelbrecht, J. v/d Beek, E.B.A. Berns, T. Bielderma, K. Bink, B. Bosch, H. Branje, A. Castemans, R. van Dijk, A. Gort, P. Hagenaars, K. Haisma, B.A.M. Horsting, A.J. Houkkooper, H.F.M. Jansen, J.M.C. van Kempen, G. Koenderink, J. Kreijveld, C.H.M. van der Linden, C. van Lunteren, A. Mertens, A. van Mingeroet, A.P.F. van Niel, P. Ooijen, C. van Oosterhout, J. Perdon, R. Steenbakkers, H. Suichies, W.A. Tolman, P. v.d. Tuin, P. Ubachs, J. Wijnhoven, H. Wouwenaar, K. Zegelaar.

HOOFDBESTUUR

Voorzitter: Albert Zomer, tel. 0546-456146, E-mail: albertzomer1958@outlook.com
Secretaris a.i.: Raymond Berghouwer, tel. 06-11793194, E-mail: raymond@Berghouwer.com
Penningmeester: Dirk Verburg, tel. 0113-502676, E-mail: cn.vogel@zeelandnet.nl
2e voorzitter: Rick Oudenampsen, tel. 06-22101101, E-mail: info@oudenampsen.com
Bestuurslid: Sjaak van Bennekom, tel. 035-6562027, E-mail: jivanbennekom@hetnet.nl

VERTROUWENSPEISOON

Jan Perdon, tel. 06-53256215, E-mail: pdteha@home.nl

SECRETARIAAT KEURMEESTERSVERENIGING
 Hans de Boer, Kraatsweg 40, 6712 DC Ede, tel. 06-42812029, E-mail: secretariaatkmv@gmail.com

BONDSBUREAU

Bezoekadres: Aletta Jacobsstraat 4, 4623 ZB Bergen op Zoom.
 Postadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom.
 Telefoon: 0164-235007
 E-mail: info@nbvv.nl
 Internet: www.nbvv.nl
 Het bondsbureau is op werkdagen geopend van 8.30 tot 12.30.

Uitgebreide contactinformatie vindt u op onze website www.nbvv.nl

COLOFON**Colofon****UITGEVER**

'Onze Vogels' is het maandelijkse tijdschrift van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. Een organisatie van vogelliefhebbers met ca. 23.000 leden. De NBVV is opgericht in 1933. De totale oplage van Onze Vogels bedraagt 24.000 exemplaren.

Het tijdschrift wordt toegezonden aan leden, verspreide leden en binnen- en buitenlandse abonnees. Men wordt lid van de NBVV door zich aan te sluiten bij een van de circa 500 plaatselijke verenigingen van de bond. Ook bestaat voor iemand die principieel geen lid wenst te worden van een afdeling/vereniging om verspreid lid worden van de NBVV. Een verspreid lidmaatschap kost € 40,- per jaar (bij automatische incasso – anders zijn € 2,50 extra administratiekosten verschuldigd).

ABONNEMENTSPRIJZEN

Nederland € 30,- (bij automatische incasso – anders zijn € 2,50 extra administratiekosten verschuldigd). België € 36,-, Priority-post naar alle andere landen € 94,-. Verspreid lid buitenland: bovenvermelde bedragen met € 10,00 verhogen. Het abonnementsjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.

ADRES

NBVV, Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom tel. 0164-235007, e-mail: info@nbvv.nl, website: www.nbvv.nl

Bankrekeningen: ABN AMRO bank, IBAN: NL55ABNA0468959262 (BIC: ABNANL2A) - ING bank: IBAN: NL96ING80001148324 (BIC: INGBNL2A) t.n.v. Ned. Bond van Vogelliefhebbers.

De NBVV staat ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda onder nummer 40280824.

REDACTIE

Hoofredactie: Henk Branje – te bereiken via E-mail: hbranje@icloud.com
 Redactieadres: Bonds bureau NBVV, t.a.v. redactie Onze Vogels, Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom. Tel. 0164-235007 E-mail: info@nbvv.nl

ZAKELIJKE ADVERTENTIES

Tarieven en deadlines voor zakelijke advertenties zijn te verkrijgen via het bondsbureau te Bergen op Zoom.

VERANTWOORDELIJKHEID

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is niet verantwoordelijk voor de gepubliceerde advertenties en kent geen verplichting tot het opnemen van advertenties. De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de NBVV geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Overname van artikelen, illustraties, foto's of gedeelten daarvan is zonder schriftelijke toestemming niet toegestaan.

VORMGEVING: Ingrid Hubers**DRUK:** Muller Print & Sign - Amsterdam

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd in de tweede volle week van de volgende maand.

BEËINDIGING LIDMAATSCHAP:

Afdelingsleden kunnen, indien gewenst, hun lidmaatschap beëindigen middels opzegging bij de vereniging waar zij lid zijn. Dit kan per kwartaal. Het lidmaatschap voor verspreide leden is per jaar opzegbaar. Verspreide leden kunnen hun jaarlidmaatschap telkenmale per 31 december opzeggen via het Bonds bureau.

Saffraanvink

Sicalis flaveola

© Henk van der Meer

augustus

Nee, het is geen goudgele kanarie. De saffraanvink lijkt er misschien op het eerste gezicht wat op, maar de vogel behoort tot een heel andere familie: de gorzen. Deze prachtig gekleurde vogel is afkomstig uit de Zuid-Amerikaanse landen Brazilië, Peru, Ecuador en Colombia. De man is heerlijk goudgeel van kleur met een diep oranje voorhoofd. De pop daarentegen mist het felgeel en oranje. Vroeger werden deze vogels veel meer gehouden dan vandaag de dag. Wel mag zeker vermeld worden dat er tegenwoordig veel meer moeite gedaan wordt om jongen op stok te krijgen.

De saffraanvink is een zaadeter die goed gehouden kan worden op een mengsel van een exoten- en kanarievoer. Vaak kun je dat overigens zien aan de vorm van de snavel. Zaadeters hebben doorgaans een wat grovere snavel (voor het kraken

van de zaadjes) terwijl insecteneters een veel fijnere vorm snavel hebben. Wil je met de saffraanvink jongen op stok krijgen, dan zul je zeker aan de slag moeten met dierlijke eiwitten. De eerste dagen zullen de oudervogels goed uit de voeten kunnen met pinkies en buffakwormen. Wanneer de jongen groter worden kun je denken aan meelwormen.

In Zuid-Amerika bouwen saffraanvinken graag in holten. In avicultuur zullen ze hun natuur niet verloochenen en graag gebruik maken van halfopen nestkastjes. Er wordt een mooi kogelrond nest gebouwd waarvoor de vogels graag gebruik maken van kokosvezel, hooi, worteltjes en mos. Voor de binnenafrerking zullen ze graag veertjes en dierenharen gebruiken. Er worden drie tot vier eieren gelegd; de eieren zijn witachtig en overdekt met donkere vlekjes. De broedduur bedraagt twaalf tot dertien dagen.

De jongen worden door man en pop gevoerd. Zoals we helaas vaker zien komt het

voor dat een man veel te fel wordt en jongen of eieren uit het nest gooit. Je kunt bij een volgend legsel dan de man het beste halverwege de broedduur apart zetten in een kleine kooi of aangrenzende volière. De pop zal doorgaans haar jongen in haar eenje kunnen groot brengen. Ga je de vogels ringen, werk dan met zwart maken van de ringen of breng een ventielangetje aan om de ring. Zo loop je minder kans dat de pop de jongen uit het nest gooit. De pop ziet 'n ring soms aan als vommel en verwijderd die vervolgens uit het nest. Helaas zit er echter een pootje met jong vogelte aan die ring vast.

Krijg je zo'n prachtige vogel in TT conditie, dan mag je best trots zijn op zo'n plaatje!

garvo

voor
belkijge
en andere
vogels

3577 soorten vinder naar is een van de drie mengelingen die Garvo heeft voor karies.

- ✓ volledige zadenmenging voor karies
- ✓ zonder zaaiplaat
- ✓ ideaal voor postleukovaries

zet op: geen arbeid maar wel een groot bijt

Ziek een vogelgevoel bij Jan de die kaart die is een garvo.nl website

KBOF DE WITTE SPREEUWEN

Het meest gelezen Belgisch Ornithologisch tijdschrift, pagina's boordevol informatie over onze vogels! Het tijdschrift dat U maandelijks ontvangt en tevens digitaal kan lezen op pc, gsm, tablet.

Voor een jaarsubscriptie in Nederland gireert u € 40 via een Europese overschrijving bij de KBC bank.
IBAN rekeningnr. BE33 7330 0642 3046 en BIC code = KREDBEBB
t.a.v. KBOF - VPP, Molenheide 8 te BE 2870 Putre-Sint-Amands.

Inschrijvingen en inlichtingen bij Achten Paul, Everslaarstraat 78, BE 9180 Lokeren, België.

E-mail: ledenadministratie@kbof.be

Via onze website: <http://www.kbof.be> kan U gratis een proefnummer inszien!

Vogelliefhebbers in Nederland

Goed nieuws over 'DE VOGELWERELD' A.O.B.

Steeds meer Nederlandse liefhebbers willen een abonnement op het tijdschrift 'De Vogelwereld' van A.O.B. Speciaal voor die mensen heeft het bestuur een speciale regeling uitgewerkt. Nederlandse liefhebbers kunnen voortaan door slechts 37 euro te storten op het rekeningnummer BE05 7390 1147 2875 – BIC GEBA BE BB een jaar lang ons tijdschrift ontvangen.

Gelieve naam en volledig adres te vermelden bij de betaling.
'De Vogelwereld' verschijnt 11x per jaar.
9x op 48 blz. A4 en 2x op 64 blz. A4

Uw kan een gratis proefnummer downloaden van www.aobbel.be

GENDIKA

Vogels Duiven Dieren

LABORATORIUM VOOR GENETISCH ONDERZOEK

Al meer dan 20 jaar gespecialiseerd in DNA onderzoek

Geslacht Ziekte Verwantschap Soorten

Voor informatie bel (+31) 0598-619343
of ga naar www.gendika.com

Dutchy's®

Roofmijten ter voorkoming en bestrijding van bloedmijten in dierenverblijven

Oregano poeder

Verhoogt de weerstand en gaat schadelijke bacteriën tegen!

Refona, bestrijdt en beschermt biologisch

Voor meer informatie en/of bestellen: www.refona.nl | info@refona.nl | (0593) 37 00 35

osel

De,